

Sygn. akt I C 322/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Barbara Smolska

Protokolant: stażysta Olga Porwol

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2019 r. w S.

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. B.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w W.**

o pozbawianie wykonalności tytułu wykonawczego

I. pozbawia w całości wykonalności tytuł wykonawczy – bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 18 czerwca 2015 r., zaopatrzone w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego (...) w S. z dnia 15 czerwca 2015 r., sygn. akt I Co 1709/15,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 14 400 zł (czternaście tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w S. kwotę 8 574,61 zł (osiem tysięcy pięćset siedemdziesiąt cztery złote i sześćdziesiąt jeden groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych

SSO Barbara Smolska

Sygn. akt I C 322/16

UZASADNIENIE

Powód P. B. pozwem złożonym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. wniósł o pozbawienie w całości wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego (...) w S. z 15 czerwca 2015 r., sygn. akt VI Co 1709/15.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 15 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy (...) w S. nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 18 maja 2015 roku. W oparciu o uzyskany tytuł wykonawczy pozwany wszczął egzekucję skierowaną do majątku powoda, w tym do należącego do powoda udziału w prawie własności lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...). Wierzytelność pozwanego w stosunku do powoda wynika z zawartej w dniu 4 czerwca 2006 r. umowy kredytu hipotecznego indeksowanego do CHF. Kwota kredytu wynosiła 149 174,82 zł, co w dacie sporządzenia umowy odpowiadało kwocie 66 625,65 CHF, przy czym rzeczywista wartość kredytu miała być określona przy wypłacie kredytu. Podobnie rzeczywista wysokość rat kapitałowo-odsetkowych miała zostać określona w harmonogramie spłat. Powód wskazał, że przez 7 lat spłacał raty kredytu regularnie, natomiast od lipca 2014 do stycznia 2015 roku w związku z kłopotami finansowymi dokonał tylko dwóch wpłat w kwotach mniejszych

niż raty kredytu. W konsekwencji pozwany Bank wypowiedział powodowi umowę kredytową i wystawił bankowy tytuł egzekucyjny. Powód zakwestionował postanowienia umowy kredytowej dotyczące indeksowania kwoty kredytu i poszczególnych rat do kursu CHF wskazując, że stanowią one klauzule niedozwolone, albowiem pozwalają na przeliczanie kredytu według kursów swobodnie wyznaczonych przez bank. Zapisy te, nawet jeśli dotyczą głównych świadczeń stron, nie są sformułowane w sposób jednoznaczny, przez co nie pozwalają z góry przewidzieć wysokości zobowiązania kredytobiorcy. Konsekwencją uznania klauzuli indeksacyjnej za abuzywną jest to, że nie wiąże ona kredytobiorcy, a raty kredytu spłacane przez powoda przez 7 lat powinny zostać przeliczone według kursu CHF z daty zaciągnięcia kredytu albo według średniego kursu franka szwajcarskiego ogłaszanego przez NBP z dnia płatności poszczególnych rat. Przeliczenie takie pozwoli uznać, że dokonane do tej pory przez powoda spłaty przewyższają należne pozwanemu raty i brak było podstaw do wypowiedzenia umowy kredytu i postawienia całej kwoty kredytu w stan wymagalności. Powód zakwestionował też wysokość zadłużenia wskazanego w bankowym tytule wykonawczym na kwotę 252 263,99 zł. Podniósł, że w dacie udzielenia kredytu jego wartość wynosiła 149 174,82 zł co odpowiadało 66 625,65 CHF i pomimo 7 lat spłacania rat zaległość znacznie wzrosła. Gigantyczny wzrost zadłużenia, bez wskazania sposobu jego wyliczenia i bez podania precyzyjnych zasad przewalutowania kredytu podważa zdaniem powoda wiarygodność wyliczeń uwidoczonych w bankowym tytule egzekucyjnym. Powód zakwestionował także ważność samego bankowego tytułu wykonawczego podnosząc, że wbrew art. 96 § 2 prawa bankowego tytuł ten podpisany został tylko przez jedną osobę zamiast dwóch. Dodatkowo powód wskazał na nieprawidłowości oświadczenia o poddaniu się egzekucji, podnosząc, że oświadczenie to nie określa kwoty zadłużenia do jakiej bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny lecz kwotę do której dłużnik poddaje się egzekucji. Powodów powołał się również na wyrok Trybunału Konstytucyjnego, w którym stwierdzono, że art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe są niezgodne z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Taki stan rzeczy oznacza zaś, że tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego opatrzonego klauzulą wykonalności, na podstawie którego pozwany wszczął i prowadzi egzekucję, został wydany w oparciu o niekonstytucyjne przepisy. Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny odroczył datę utraty mocy obowiązującej niekonstytucyjnych przepisów. Orzecznictwo w przeważającej części stoi na stanowisku, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego należy stosować z chwilą jego ogłoszenia, mimo odroczenia jego wejścia w życie.

Postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2016 r. Sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu. Pozwany zaznaczył, że powód sam przyznał, iż zaprzestał dokonywania regularnych spłat kredytu, wskutek czego bank wypowiedział łączącą strony umowę. W okresie wypowiedzenia powód nie dokonał żadnej wpłaty, tym samym brak było podstaw do anulowania skutków wypowiedzenia. Skierowane do powoda pismo z dnia 6 marca 2015 r. wraz z harmonogramem spłaty kredytu nastąpiło na skutek omyłki pozwanego, bowiem zostało wygenerowane z powodu błędnych parametrów w systemie bankowym. Bank wskazał, że na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego kredyt został przewalutowany, albowiem umowa była już wypowiedziana. Kredyt został przewalutowany z dniem 20 lutego 2015 r. co wynika z faktu, że oświadczenie o wypowiedzeniu umowy zostało odebrane przez powoda 20 stycznia 2015 r. a okres wypowiedzenia wynosił 30 dni. Pozwany podniósł że osoba, która podpisała BTE była uprawniona do jednoosobowego działania w zakresie powyższej czynności. Nadto, treść oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji odpowiadała wymogom formalnym określonym w art. 97 ust. 2 Prawa bankowego. Sąd wydając postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności uznał, że wierzyciel przedłożył prawidłowe oświadczenie o poddaniu się egzekucji, bowiem dłużnik w oświadczeniu poddał się egzekucji do ściśle określonej kwoty i do tej sumy sąd ograniczył możliwość prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Pozwany podał powód wyraził zgodę na uczestnictwo w programie (...) w ramach dwóch ubezpieczeń. Pierwsze z nich zawarte było na dwa lata, natomiast drugie na rok. Po upływie tych okresów ubezpieczenie wygasło. W powyższych okresach brak było zdarzeń prowadzących do skorzystania z ubezpieczeń. Odnośnie zarzutów dotyczących niekonstytucyjności przepisów prawa, w oparciu o które został wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny pozwany wskazał, że Trybunał Konstytucyjny, odraczając termin utraty mocy obowiązującej tych przepisów, zaznaczył, że do tego momentu winny one być stosowane przez ich adresatów. Niestosowanie tych przepisów w okresie przejściowym pozostaje zaś sprzeczne z ratio legis art. 190 ust. 1 i 3 Konstytucji. Przepis, o ile zostanie uznany

za niekonstytucyjny, nie może zostać uznany za nieobowiązujący *ex tunc*. Bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadano klauzulę wykonalności na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowuje moc tytułu wykonawczego także po wejściu w życie ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw. W zakresie zagadnienia abuzywności klauzul umownych, pozwany wskazał, że nie mogą one zmierzać do nieważności całej umowy. Stąd też konieczne jest sprecyzowanie, które konkretnie postanowienia umowy powód kwestionuje. Powód nie wskazał też jak rzekoma abuzywność postanowień umownych wpłynęła na wysokość jego zobowiązania i w jakiej części w związku z tym tytuł wykonawczy zwalcza. Skoro powód domaga się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości, to oznacza, że uważa on całe swoje zobowiązanie kredytowe za nieistniejące, nieważne lub spłacone, jednakże takich wniosków nie sposób wywieść z zarzutów o abuzywność mechanizmów indeksowania wysokości raty. Nie wiadomo czy powód uważa, że w związku z ich rzekomą abuzywnością zobowiązanie po stronie kredytobiorcy w ogóle nie powstało, czy też powstało, lecz w innej wysokości. Nie wiadomo, czy intencją powoda jest zastąpienie inkryminowanych mechanizmów indeksacyjnych innymi klauzulami indeksacyjnymi, czy też przekształcenie charakteru stosunku prawnego z przedmiotowej umowy kredytu z walutowego na złotowych, a jeśli tak, to na jakiej podstawie prawnej powód doszukiwałby się uprawnienia do zmiany natury stosunku i jak upatrywałby oczywistą kwestię nieadekwatności rodzaju oprocentowania tego kredytu w przypadku pozbawienia go charakteru walutowego, tzn. jak godziłby złotowy charakter z oprocentowaniem walutowym opartym na stawce referencyjnej LIBOR 3M. Pozwany wskazał, że zobowiązanie kredytobiorcy w łączącej strony umowie wyrażone było w CHF w celu umożliwienia stronom zastosowanie stóp referencyjnych odnoszących się do CHF, czyli LIBOR 3M, na którym opiera się zastosowany i zdefiniowany w § 13 umowy indeks DBCHF, a nie PLN (WIBOR) na potrzeby ustalenia wysokości odsetek należnych z tytułu udzielonego kredytu. Jest to okoliczność nie do pominięcia, wobec faktu, że pozwala to odkodować istotę pobudek, którymi kierował się powód przy wyborze takiej, a nie innej oferty kredytowej. Pozwany podkreślił, że kursy kupna i sprzedaży CHF w całym okresie kredytowania ustalane były w oparciu o uzasadnione czynniki rynkowe – w szczególności cenę CHF na rynku międzynarodowym, na którym pozwany uzyskiwał finansowanie dla akcji kredytowej w CHF. W całym okresie kredytowania zmiany kursu kupna i sprzedaży CHF w Tabeli Kursów pozwanego odzwierciedlały również zmiany wartości tej waluty na rynku międzybankowym. Kursy kupna i sprzedaży CHF stosowane przez pozwanego wobec klientów nie były, co prawda, równe kursom średnim NBP, jednakże nie może to pociągać za sobą automatycznie negatywnej oceny zachowania pozwanego. Zdaniem pozwanego, kredyt udzielony powodowi był w swej istocie kredytem walutowym. Pozwany przed jego udzieleniem zdobył bowiem (w przeważającej mierze na rynku międzybankowym) środki w CHF odpowiadające wartości jego akcji kredytowej w CHF. Waluta kredytu nie była zatem wyłącznie abstrakcyjnym wskaźnikiem waloryzacji wartości zobowiązania, lecz jego realnym przedmiotem. Co do zaś dopuszczalności idei stosowania kursu waluty jako wskaźnika klauzul indeksacyjnych, a nawet używania kursów różnych walut jako wskaźnika do przeliczeń kwoty kredytu do wypłaty i do spłaty (zwłaszcza w kontekście art. 69 Prawa bankowego), wypowiedziano się pozytywnie w orzecznictwie. Pozwany przyznał przy tym, że umowa zawarta z powodem nie była z nim negocjowana indywidualnie. Niemniej zastosowane wskaźniki rynkowe nie są sprzeczne z dobrymi obyczajami, gdyż odnoszą się do uzasadnionych wskaźników rynkowych oraz nie naruszają interesów powoda, gdyż kurs wymiany stosowany przez pozwanego nie prowadził do osiągnięcia przez niego nieuzasadnionych korzyści kosztem powoda. Pozwany przyznał, że przyjęcie w przedmiotowej umowie mechanizmu indeksacyjnego nie wyznacza sztywnych zasad obliczania kursu wymiany CHF/PLN. Nie oznacza to jednak, że są one niejednoznaczne. Nie ma wątpliwości, że zgodnie z powyższą definicją pozwanemu przysługiwało uprawnienie ustalania kursu kupna i sprzedaży CHF. Sam fakt przyznania pozwanemu uprawnienia o pewnym stopniu dyskrecjonalności nie przesądza jednak jeszcze o niejednoznaczności postanowienia umownego. Nie ma podstaw, by twierdzić, że przekazanie jednej ze stron umowy uprawnienia, które przewiduje pewien stopień uznaniowości jest automatycznie sprzeczne z dobrymi obyczajami lub narusza równowagę kontraktową stron. Wprowadzenie sztywnych zasad ustalania kursu kupna i sprzedaży CHF pozbawiłoby pozwanego możliwości reagowania na zmieniającą się sytuację rynkową – także na korzyść konsumenta. Przyjęcie bardziej elastycznego rozwiązania nie musi zatem z definicji oznaczać pogorszenia sytuacji konsumentów i zachwiania równowagi kontraktowej. Ponadto, pozwany zauważył, że łącząca strony umowa wprowadzała dyrektywy, którymi pozwany kierował się, ustalając kurs wymiany CHF/PLN. Bank ustalał wspomniany kurs na podstawie kursów obowiązujących na rynku międzybankowym oraz kursów średnich NBP. Oznacza to, że działania pozwanego były zasadniczo weryfikowalne – po pierwsze, w zakresie kierunku zmian kursu, po drugie, w zakresie stopnia zmiany

(z uwzględnieniem dopuszczalnej różnicy między kursem pozwanego oraz kursami na rynku między bankowym i kursem średnim NBP, odpowiadającej godziwej marży banku). Klauzule indeksacyjne stosowane przez pozwanego nie były niejednoznaczne oraz nie naruszały istotnie równowagi kontraktowej stron (nie stanowią postanowień niedozwolonych i są w pełni skuteczne). W dalszej części uzasadnienia pozwany podniósł, że powód nie wykazał, aby określone postanowienia wzorca umownego rażąco naruszały jego interesy jako konsumenta. Powód nie wykazał, że jego interesy zostały rażąco naruszone przez sposób, w jaki pozwany określał kurs kupna i sprzedaży CHF. Nie przedstawił on ani jednej tabeli kursów, która kształtowałaby kurs wymiany CHF w sposób oderwany od realiów rynkowych czy rażąco odstający od kursów na rynku międzybankowym. Powód winien w tym zakresie wykazać, że kursy sprzedaży i kupna CHF stosowane wobec każdej raty oraz do obliczenia początkowej kwoty kredytu w sposób istotny i bez racjonalnego uzasadnienia odbiegały od standardów rynkowych w tym względzie. Wszelkie zmiany kursu CHF wprowadzane przez pozwanego w rzeczywistości spowodowane były zmianami na rynku międzybankowym co odzwierciedlały zmiany kursu średniego NBP. Pozwany uwzględniał przy tym również swoją marżę (nie przekraczała ona standardów rynkowych). Na wypadek, gdyby Sąd uznał mechanizmy indeksacyjne zastosowane w umowie za abuzywne w niniejszej sprawie możliwa byłaby tylko taka modyfikacja stosunku zobowiązaniowego z umowy kredytu poprzez zastosowanie właściwym przepisów dyspozytywnych pozwalających na określenie prawidłowego mechanizmu ustalania kursów wymiany walut, która nie prowadziłaby do zmiany charakteru przedmiotowej umowy. Konieczny przy wyliczeniach winno być uwzględnienie również marży banku, która stanowiłaby gwarantowane, minimalne wynagrodzenie z uczciwym, konsumenckim obrocie prawnym (godziwy, uczciwy zysk).

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 25 listopada 2016 r. Sąd ustanowił dla powoda P. B. pełnomocnika z urzędu.

Powód w piśmie procesowym z dnia 20 stycznia 2017 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych lub przyznanie od Skarbu Państwa kosztów zastępstwa prawnego z urzędu według norm przepisanych, które nie zostały zapłacone w całości ani w części. Powód zarzucił, że z akt sprawy nie wynika, by M. K. (1) – który podpisał jednoosobowo oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy kredytu – w ogóle był uprawniony do składania oświadczeń woli w imieniu pozwanego – zatem wypowiedzenie jest nieważne. Z kolei nieważne wypowiedzenie umowy kredytu nie mogło stanowić podstawy do wydania bankowego tytułu egzekucyjnego. Powód ponownie podkreślił, że treść kierowanego do niego pisma z dnia 1 marca 2015 r. mogła wywołać u niego przekonanie o tym, że bank cofnął oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu i nadal oczekuje spłaty rat kredytu wraz z oprocentowaniem w terminach ustalonych w harmonogramie spłaty. O ile wygenerowanie pisma mogło stanowić omyłkę pozwanego, to jego wysłanie nie odbyć się bez jego woli i ukierunkowane było na skutek polegający na ustaleniu powodowi nowych zasad spłaty wierzytelności w okresie dwóch lat. Pismo kierowane do powoda traktować należy jako oświadczenie o cofnięciu wypowiedzenia, zatem bank również w tym przypadku nie mógł wystawić przeciwko powodowi bankowego tytułu egzekucyjnego. Powód podniósł, że za abuzywne uznać należy wszystkie postanowienia umowy kredytu odnoszące się do sposobu ustalania wysokości rat kwoty kredytu i oprocentowania kredytu indeksowanego do kursu franka szwajcarskiego, pozostawione uznaniu pozwanego w sposób, który nie pozwalał powodowi z góry przewidzieć jaką wysokość raty kredytu i oprocentowania będzie musiał zapłacić pozwanemu w okresie obowiązywania umowy kredytu. Dotyczy to w szczególności § 1 ust. 1 umowy, § 9 ust. 2 umowy, § 10 ust. 3 umowy oraz § 19 ust. 5 regulaminu, § 15 ust. 3 umowy. Abuzywność klauzul powoduje, że nie wiążą one powoda, a skoro tak, to wysokość wierzytelności określona w BTE nie jest prawidłowa. W zakresie zarzutów dotyczących wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego powód podniósł dodatkowo, że zgodnie z art. 96 ust. 2 BTE powinien zawierać m.in. wzmiankę o wymagalności roszczenia w związku ze skutecznym wypowiedzeniem umowy kredytu, skoro obejmował całą wierzytelność. Niemniej, jeśli do wypowiedzenia umowy z przyczyn wyżej wskazanych nie doszło, to wierzytelności pozwanego w stosunku do powoda nie była wymagalna i nie mogła być objęta bankowym tytułem egzekucyjnym. Powód podniósł również, że wysokość zobowiązań objętych BTE została ustalona w złotych na zasadach określonych w § 14 ust. 3 umowy kredytu w oparciu o kurs sprzedaży dewiz określony przez pozwanego jednostronnie i uznaniowo w tabeli kursów.

Pozwany w piśmie z dnia 10 kwietnia 2017 r. wskazał, że w wypadku ustalenia abuzywności klauzul indeksacyjnych, na potrzeby przeliczenia rat kredytu powinien mieć zastosowanie nie kurs średni NBP, ale kurs sprzedaży NBP. Tylko takie rozwiązanie uwzględniałoby minimum interesu pozwanego, wynikającego ze specyfiki kredytu indeksowanego oraz działalności bankowej. Pozwany podkreślił również, że niewiarygodne są twierdzenia powoda co do braku świadomości ryzyka walutowego związanego z kredytem indeksowanym do CHF. Biorąc jednak pod uwagę jego wykształcenie (wyższe – dziennikarskie) i wiek należy uznać, że powód zawierając umowę kredytu i zapoznając się z jej treścią powinien zdawać sobie sprawę z tego, że wysokość rat z poszczególnych miesięcy będzie zmienna i uzależniona od wahań kursów walut i stóp procentowych, od których zależała wysokość oprocentowania kredytu, tym bardziej, że fakt znajomości tego ryzyka potwierdził w postanowieniach zawartej umowy. Powód nie został przymuszony do kredytu indeksowanego kursem CHF. Z dokumentacji kredytowej wynika, że powód był świadomy ryzyka kursowego. Dodatkowo, w piśmie z dnia 14 listopada 2019 r. pozwany podniósł, że nawet jeśli uznać, że klauzula indeksacyjna zawarta w łączącej strony umowie dotyczące pozostaje niedozwolona, to kredyt udzielony powodowi w dalszym ciągu pozostaje kredytem wyrażonym w walucie obcej, gdyż taki był pierwotny zamiar stron (art. 65 k.c.). Powstała w tym zakresie „lukę” w umowie należy zaś zastąpić przepisem dyspozytywnym, który odzwierciedla równowagę stron, nie jest przepisem ogólnym, nie odsyła do ustalonych zwyczajów, eliminuje klauzulę spreadu z umowy, tj. klauzulę walutowości wyrażoną w art. 358 § 2 k.c. (znowelizowany przepis ma zastosowanie do stosunków zobowiązaniowych zawartych przed nowelizacją) bądź regulacje obowiązujące w dacie zawarcia umowy, tj. art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe.

Na rozprawie w dniu 4 grudnia 2019 r. **pełnomocnik powoda** oświadczył, że powód nie wyraża zgody na pozostawienie klauzul dotyczących mechanizmu indeksacji i różnic kursów walutowych w umowie w takim kształcie, w jakim przewiduje umowa, nawet gdyby konsekwencją wyeliminowania tych klauzul było to, że utrzymanie umowy nie było możliwe. Powód stoi bowiem na stanowisku, że utrzymanie umowy jest możliwe przy przyjęciu, że kwota kredytu określona jest w PLN, a oprocentowanie naliczane jest według stawki LIBOR. Powód godzi się ewentualnie na to, by uznać, że dalsze utrzymanie umowy kredytu jest niemożliwe.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka Akcyjna w W. jest następcą prawnym (...) Spółki Akcyjnej w K..

bezsporne, a nadto dowód:

- odpis z KRS – k.78-93

W dniu 4 czerwca 2007 r. pomiędzy (...) S.A. w K. – (...) Oddziałem w Ł. a P. B. doszło do zawarcia umowy kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF, na mocy której bank udzielił kredytobiorcy kredytu w kwocie 149 174,82 zł indeksowanego kursem CHF. W treści umowy strony ustaliły, że:

- przy założeniu, że uruchomiono całość kredytu w dacie sporządzenia umowy równowartość kredytu wynosiłaby 66 625,65 CHF, rzeczywista równowartość zostanie określona po wypłacie kredytu; Kredytobiorca oświadczył, że jest świadomy ryzyka kursowego, związanego ze zmianą kursu waluty indeksacyjnej w stosunku do złotego, w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko (§ 1 ust. 1),

- spłata nastąpi w 348 miesięcznych ratach równych kapitałowo-odsetkowych (§ 1 ust. 2),

- oprocentowanie kredytu jest zmienne i na dzień sporządzenia umowy wynosi 4,60% w skali roku, na które składała się suma obowiązującej stawki DBCHF i stałej marży banku, która wynosi 2,20%. Kredytobiorca oświadczył, że jest świadomy ryzyka wynikającego ze zmiennego oprocentowania, w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko (§ 1 ust. 3),

- rata kapitałowo-odsetkowa przy założeniu uruchomienia całości kredytu w dacie sporządzenia umowy wynosiłaby równowartość 387,61 CHF. Rzeczywista wysokość rat odsetkowych lub rat kapitałowo-odsetkowych zostanie określona w harmonogramie spłat (§1 ust. 4),

- na dzień sporządzenia umowy odsetki karne kredytu wynoszą 9,20% i ulegają zmianie w przypadku zmiany indeksu DBCHF na zasadach określonych w § 13 umowy i nie mogą być większe niż odsetki maksymalne. Natomiast po przewalutowaniu kredytu na PLN na podstawie § 14 ust. 3 odsetki karne na dzień sporządzenia umowy wynoszą 18,50%, nie większe niż odsetki maksymalne i ulegają zmianie w przypadku zmiany indeksu DBPLN (§ 1 ust. 5),

- jednorazowa prowizja za udzielenie kredytu wynosi 1 491,75 zł, tj. 1,00% kwoty kredytu (§ 1 ust. 6),

- całkowity koszt kredytu na dzień sporządzenia umowy kredytu wynosi 128 121,10 zł (podana kwota nie uwzględniała ryzyka kursowego). Ostateczna wysokość całkowitego kosztu kredytu uzależniona jest od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania (§ 1 ust. 7).

- rzeczywista roczna stopa oprocentowania, przy uwzględnieniu okresu 12 miesięcy podwyższonego oprocentowania na zasadach określonych w § 12 ust. 1, wynosiła 4,79%. Ostateczna wysokość rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania uzależniona była od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania (§ 1 ust. 8),

- kredyt bank wypłaca bezgotówkowo jednorazowo na rachunki podmiotów wskazanych we wniosku o wypłatę,

- kredyt przeznaczony jest na: w wysokości 23 000 zł na pokrycie kosztów remontu nieruchomości opisanej w § 3 ust. 1, w wysokości 224,32 zł na uiszczenie kosztów związanych z ustanowieniem hipoteki zabezpieczającej spłatę kredytu, w wysokości 2 983,50 zł na uiszczenie składki z tytułu ubezpieczenia od ryzyka utraty wartości nieruchomości, w wysokości 1491,75 zł na zapłatę prowizji od kredytu, w wysokości 4 475,25 zł na pokrycie składek ubezpieczeniowych, w wysokości 32 500 zł na dowolny cel konsumpcyjny kredytobiorcy i w pozostałym zakresie na spłatę zobowiązań finansowych kredytobiorcy z tytułu kredytów w innych bankach,

- zabezpieczenie spłaty kredytu stanowi: hipoteka na nieruchomości – lokalu mieszkalnym nr (...) przy ul. (...) w S., stanowiącym współwłasność P. B. i jego żony M. B. – w udziałach po 1/2 (§ 3 ust. 1), cesja na rzecz banku wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia nieruchomości od zdarzeń losowych, ryzyka utraty wartości nieruchomości i na wypadek śmierci lub trwałej niezdolności do pracy (§ 3 ust. 2, 4, 5), a także weksel in blanco (§ 3 ust. 3),

- kredytobiorca wyraża zgodę na uczestnictwo w programie (...) w ramach ubezpieczeń: a) ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu codziennym – wysokość składki za pierwsze dwa lata ubezpieczenia wynosi 1 491,75 zł; b) ubezpieczenie spłaty kredytu na wypadek śmierci lub trwałej niezdolności do pracy, wysokość składki za pierwszy rok ubezpieczenia wynosi 2983,50 zł.

W § 6 umowy strony zawarły m.in. następujące definicje:

- Bankowa Tabela kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut (zwana Tabelą Kursów) – sporządzona przez merytoryczną komórkę banku na podstawie kursów obowiązujących na rynku międzybankowym w chwili sporządzania tabeli i po ogłoszeniu kursów średnich przez NBP, tabela sporządzana jest o godz. 16:00 każdego dnia roboczego i obowiązuje przez cały następny dzień roboczy,

- Libor3 miesięczny dla CHF (LIBOR3m) – oprocentowanie na jakie banki skłonne są udzielić pożyczek w CHF innym bankom na rynku międzybankowym w L. na okres trzech miesięcy,

- rata kapitałowo-odsetkowa – pełna rata zawierająca miesięczną ratę spłaty kredytu oraz umowne odsetki naliczone w stosunku miesięcznym za pozostającą do spłaty część kapitału

- rata odsetkowa – rata odsetkowa przypadająca do spłaty w okresie karencji za dany okres rozliczeniowy naliczona z tytułu odsetek umownych w stosunku miesięcznym od uruchomionej części kredytu,

- rata spłaty – łączna kwota raty kapitałowo – odsetkowej przypadająca do spłaty za dany okres rozliczeniowy lub rata odsetkowa przypadająca do spłaty w okresie karencji za dany okres rozliczeniowy w okresie karencji, powiększona o należne składki ubezpieczeniowe oraz opłaty i prowizje,

- waluta indeksacyjna – CHF

Ponadto w umowie strony postanowiły, że:

- kredytobiorca zobowiązany jest do wykorzystania kredytu lub I transzy w terminie 90 dni od dnia sporządzenia umowy (§6 ust. 1),

- w dniu wypłaty kredytu lub każdej transzy kredytu kwota wypłaconych środków będzie przeliczana do CHF według kursu kupna walut określonego w Tabeli Kursów – obowiązującego w dniu uruchomienia środków (§6 ust. 2),

- kredytobiorca zobowiązuje się dokonać w okresie objętym umową spłaty rat kapitałowo-odsetkowych i odsetkowych w terminach, kwotach i na rachunek wskazany w aktualnym harmonogramie spłat; Harmonogram spłat kredytobiorca otrzymywał w szczególności po wypłacie kredytu, każdej transzy kredytu zmianie oprocentowania każdorazowo na okres 24 – miesięczny. Zmiana numeru rachunku pomocniczego nie wymaga aneksu do umowy (§ 10 ust. 1).

- wysokość zobowiązania będzie ustalana jako równowartość wymaganej spłaty wyrażonej w CHF – po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży walut określonego w Bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut obcych do CHF obowiązującego w dniu spłaty (§10 ust. 3);

- do czasu przedłożenia odpisu księgi wieczystej zawierającego prawomocny wpis hipoteki na rzecz banku na pierwszym miejscu oraz dokonany innymi wpisami, oprocentowanie wskazane w § 1 ust. 3 zostanie podwyższone o 1 p.p. jeśli nieruchomości w dniu wypłaty kredytu ma założoną księgę wieczystą (§ 12 ust. 1); podwyższone oprocentowanie zostanie zniesione z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu w którym bank otrzymał odpis z księgi wieczystej;

- oprocentowanie kredytu jest zmienne i ulega zmianie w pierwszym dniu najbliższego miesiąca następującego po ostatniej zmianie indeksu DBCHF (§ 13 ust. 1); indeks DBCHF dla każdego miesiąca oblicza się jako średnią arytmetyczną stawek LIBOR 3m obowiązujących w dniach roboczych w okresie liczonym od 26 dnia miesiąca, poprzedzającego miesiąc ostatni do 25 dnia miesiąca poprzedzającego zmianę (§ 13 ust. 2); indeks DBCHF obliczany jest do dwóch miejsc po przecinku (§ 13 ust. 4); Indeks DBCHF ulega zmianie w okresach miesięcznych i obowiązuje od pierwszego dnia miesiąca, jeżeli wartość indeksu była różna od obowiązującej stawki indeksu DBCHF o przynajmniej 0,1 p.p. (§ 13 ust. 5); Bank dokonując zmiany oprocentowania zawiadamia kredytobiorcę, poręczycieli o właściciela nieruchomości o aktualnej wysokości stopy oprocentowania oraz dacie jej wprowadzenia doręczając nowy harmonogram spłat listem poleconym; zawiadomienie o zmianie oprocentowania staje się integralną częścią umowy i nie wymaga aneksu (§13 ust. 6);

- w przypadku nie spłacenia przez kredytobiorcę w terminie całości lub części raty spłaty wynikającej z umowy kredytu, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym a bank nalicza od wymagalnego kapitału odsetki karne w wysokości podwójnego oprocentowania umownego z zastrzeżeniem ust. 3 (§14 ust. 1 i 2);

- jeżeli kredytobiorca, mimo upływu okresu wypowiedzenia, nie ureguluje należności, bank w następnym dniu po upływie terminu wypowiedzenia, dokonuje przewalutowania całego wymagalnego zadłużenia na PLN, z zastosowaniem aktualnego kursu sprzedaży dewiz, określonego przez Bank w Tabeli kursów. Poczynając od dnia przewalutowania, bank pobiera od wymagalnego kapitału karne odsetki w wysokości 2-krotności oprocentowania kredytów udzielanych w PLN (nie indeksowanych do waluty obcej) przy zastosowaniu aktualnego z dnia

przewalutowania wskaźnika DBPLN oraz marży obowiązującej w dniu wypłaty kredytu lub jego pierwszej transzy (§14 ust. 3). Indeks DBPLN dla każdego miesiąca oblicza się jako średnią arytmetyczną stawek WIBOR 3M, obowiązujących w dniach roboczych w okresie liczonym od 26 dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc ostatni do 25 dnia miesiąca poprzedzającego zmianę. W przypadku, gdy 26 dzień miesiąca jest dniem wolnym od pracy, średnia stawek WIBOR 3M obliczana jest od najbliższego dnia roboczego następującego po tym dniu. W przypadku, gdy 25 dzień miesiąca jest dniem wolnym od pracy, średnia stawek WIBOR 3M obliczana była do najbliższego dnia roboczego, poprzedzającego ten dzień. Indeks DBPLN obliczany jest do dwóch miejsc po przecinku (§14 ust. 6);

- bank pobiera opłaty i prowizje za wykonanie czynności pozostających w związku z zawartą umową kredytową w wysokości obowiązującej w Tabeli Prowizji i Opłat obowiązującej w dniu dokonania czynności (§15 ust. 1). Dokonanie przez bank czynności na wniosek kredytobiorcy może być uzależnione od wcześniejszego wniesienia opłaty; Pobrane na podstawie Tabeli Prowizji i Opłat, opłaty i prowizje nie podlegają zwrotowi (§15 ust. 2 i 3);

- bank zastrzega sobie prawo do zmiany Tabeli prowizji i opłat w okresie obowiązywania umowy kredytu jeżeli wystąpi co najmniej jedna z poniższych przyczyn: zmiana parametrów rynkowych, środowiska konkurencji, przepisów prawa w szczególności przepisów podatkowych i rachunkowych stosowanych w sektorze bankowym; zmiana poziomu inflacji bądź innych warunków makroekonomicznych; zmiana zakresu i/lub formy realizacji określonych czynności i usług; zmiana wysokości kosztów operacji i usług ponoszonych przez bank oraz zmiany organizacyjne i technologiczne banku; dostosowywanie się do najlepszych krajowych i międzynarodowych praktyk bankowych; o zmianie Tabeli prowizji i opłat bank powiadamia listem poleconym doręczając zmienioną tabelę (§15 ust. 5);

- kredytobiorca w całym okresie kredytowania ponosi koszty ustanawiania, utrzymywania oraz odnawiania zabezpieczeń, w tym zobowiązany jest do opłacenia podatku od czynności cywilnoprawnych z tytułu ustanowienia hipoteki oraz wypełnienia stosownej deklaracji podatkowej i złożenia jej w Urzędzie Skarbowym właściwym ze względu na miejsce zamieszkania (§17 ust.1);

- uczestnictwo w programie (...) jest dobrowolne. W kolejnych latach opłata za uczestnictwo w programie wynosi:

a) ubezpieczenie od ryzyka braku możliwości spłaty kredytu z powodu utraty źródła dochodu – wysokość składki za każde 12 miesięcy w kolejnych latach trwania ubezpieczenia 1% salda zadłużenia

b) ubezpieczenie spłaty kredytu na wypadek śmierci lub trwałej niezdolności do pracy – wysokość składki za każde 12 miesięcy w kolejnych latach trwania ubezpieczenia 1 % salda zadłużenia

c) ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu codziennym – wysokość składki za każde 12 miesięcy w kolejnych latach trwania ubezpieczenia 0,5% salda zadłużenia

d) ubezpieczenie nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych – wysokość składki za każde 12 miesięcy w kolejnych latach trwania ubezpieczenia 0,08% sumy ubezpieczenia za jeden rok uczestnictwa w programie (§19 ust.2),

- ochrona ubezpieczeniowa kontynuowana jest w dalszych latach trwania umowy ubezpieczeniowej jeżeli przed upływem okresu ubezpieczenia kredytobiorca nie złoży pisemnego oświadczenia o rezygnacji z ochrony ubezpieczeniowej; kredytobiorca w każdym momencie trwania ochrony ubezpieczeniowej może zrezygnować z ubezpieczenia ze skutkiem na ostatni dzień okresu, za który została uiszczona składka (§19 ust.3, 4);

- kredyt może zostać przewalutowany na wniosek kredytobiorcy pod warunkiem, iż saldo kredytu przy przewalutowaniu spełniało warunki określone dla maksymalnej kwoty kredytu w zakresie wartości rynkowej nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczeń, pozytywnej weryfikacji zdolności kredytowej kredytobiorcy. Bank może żądać w tym celu aktualnych dokumentów dotyczących dochodów, stanu prawnego nieruchomości i wartości ustanowionych zabezpieczeń (§20 ust. 1). Przewalutowanie następuje według kursów, z zastrzeżeniem ust. 5, sprzedaży dewiz z dnia złożenia wniosku o przewalutowanie na podstawie obowiązującej w banku Tabeli kursów

w przypadku zmiany waluty z waluty obcej na PLN; odsetki naliczane od dnia ostatniej spłaty raty kredytu do dnia zawarcia aneksu do umowy kredytu podlegają spłacie w dniu przewalutowania (§20 ust. 3 lit. b i ust. 5);

- w razie stwierdzenia przez bank, że warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane lub w razie zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy, a w szczególności w przypadku niespłacenia dwóch rat odsetkowych lub odsetkowo-kapitałowych lub skierowania egzekucji do nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie spłaty kredytu, bank może: a) wypowiedzieć umowę kredytu w całości lub w części; b) zażądać dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu bądź przedstawienia w określonym terminie programu naprawczego i jego realizacji po zatwierdzeniu przez bank (§22 ust. 1). Okres wypowiedzenia wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy – 7 dni (§22 ust. 2);

- w sprawach nieuregulowanych umową stosuje się przepisy Kodeksy cywilnego, Prawa bankowego, Regulaminu do umowy kredytu hipotecznego, stanowiącego integralną część umowy (§ 25 ust. 1)

- wszelkie zmiany umowy wymagają pod rygorem nieważności formy pisemnej, w postaci aneksu do umowy, chyba że umowa niniejsza stanowi inaczej (§ 25 ust. 1)

W dniu podpisania umowy kredytowej P. B. złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji w zakresie zaspokojenia roszczeń pieniężnych banku wynikających z umowy kredytu hipotecznego.

dowód:

- umowa z dnia 4 czerwca 2007 r. – k.13 – 24

Obowiązujący w dacie zawierania umowy Regulamin produktu Kredyt hipoteczny (...) stanowił nadto, że:

- bank dokonuje przelewu środków na rachunki wskazane we wniosku o wypłatę i zaakceptowane przez bank (§17);

- spłata następuje bezgotówkowo na rachunek wskazany w harmonogramie spłat kredytu; w przypadku kredytu indeksowanego w walucie obcej, kwota raty spłaty obliczona jest według kursu sprzedaży dewiz obowiązującym w Banku na podstawie obowiązującej w banku Tabeli kursów z dnia wpływu środków (§19)

- w przypadku kredytu indeksowanego do waluty obcej, bank w następnym dniu po upływie terminu wymagalności całego kredytu, dokonuje przewalutowania całego wymagalnego zadłużenia na PLN, z zastosowaniem aktualnego kursu sprzedaży dewiz, określonego przez bank w Tabeli kursów. Poczynając od dnia przewalutowania bank pobiera od wymagalnego kapitału karne odsetki w wysokości 2-krotności oprocentowania kredytów udzielanych w PLN (nie indeksowanych do waluty obcej) przy zastosowaniu aktualnego z dnia przewalutowania wskaźnika DBPLN oraz marży obowiązującej w dniu wypłaty kredytu lub jego pierwszej transzy (§16).

dowód:

- Regulamin produktu Kredyt hipoteczny (...) – k.96 – 104

Przed zawarciem powyższej umowy kredytowej P. B. w przekazach medialnych słyszał o kredytach indeksowanych do waluty obcej. Również telefonicznie pracownicy banków proponowali powodowi zaciągnięcie kredytu. Zachęcony tymi ofertami udał się do (...) oddziału (...) S.A., aby zapoznać się ze szczegółami oferty. Pracownik banku przedstawił mu ofertę kredytu indeksowanego do CHF na sumę która miała stanowić równowartość 130 000 zł, wyjaśnił w skrócie mechanizm indeksacji wskazując, że kwoty podane w złotych będą przeliczane na równowartość franków szwajcarskich. Pracownik banku wskazywał, że jest to oferta korzystna a kredyt indeksowany do CHF jest tańszy niż kredyt w PLN. Przedstawił ponadto porównanie wysokości rat przy kredycie indeksowanym oraz kredycie złotowym, z której wynikało że raty kredytu w PLN są wyższe. Podczas przedstawiania oferty powód pytał pracownika banku o kurs wg którego bank będzie dokonywał przeliczeń i otrzymał informację, że według kursu ustalanego przez bank, przy czym w tamtym czasie powodowi wydawało mu się, że chodzi o kurs ustalany przez Narodowy Bank Polski. P. B.

przed podpisaniem umowy zapoznał się jej treścią, nie zastanawiał się szczegółowo nad znaczeniem zawartych w niej zapisów. Wskazana przez pracownika banku wysokość miesięcznych rat kredytowych była dla niego akceptowalna. Na moment podpisania umowy powód nie zdawał sobie sprawy z rozmiarów ryzyka walutowego, nie przewidywał tego jak może zmienić się kurs CHF i jaki to będzie miało wpływ na wysokość rat oraz salda kredytu pozostałego do spłaty. Powód nie zdawał sobie również sprawy z tego, że bank stosuje spread walutowy ani też nie znał jego wysokości.

dowód:

- zeznania powoda P. B., e – protokół z dnia 10 marca 2017 r., k. 285v – 287

Już miesiąc po podpisaniu umowy P. B. otrzymał pierwszą informację z banku o wzroście raty kredytu w związku ze wzrostem kursu franka szwajcarskiego. W późniejszym okresie regularnie otrzymywał pisma informujących o zwiększeniu wysokości miesięcznej raty. Ponadto bank informował powoda i M. B. o zmianie stóp procentowych udzielonego kredytu (w związku ze zmianą stóp procentowych na rynku międzybankowym LIBOR 3M).

dowód:

- pismo z dnia 1 lipca 2007 r. k.29

- zeznania powoda P. B., e – protokół z dnia 10 marca 2017 r. k.285v – 287

W dniu 25 czerwca 2010 r. pomiędzy stronami doszło do zawarcia aneksu nr 1 do umowy kredytu hipotecznego z dnia 4 czerwca 2007 r. zgodnie z którym zmieniono treść:

- § 1 ust. 2 umowy w ten sposób, że spłata kredytu wynosiła 408 miesięcznych rat równych kapitałowo-odsetkowych, przy czym na dzień sporządzenia aneksu nr 1 z dnia 25 czerwca 2010r. do spłaty pozostały 374 raty;
- § 1 ust. 4 w ten sposób, że rata kapitałowo-odsetkowa przy założeniu uruchomienia całości kredytu w dacie sporządzenia aneksu nr 1 z dnia 25 czerwca 2010 r. wynosiłaby równowartość 283,39 CHF. Rzeczywista wysokość rat odsetkowych lub rat kapitałowo-odsetkowych zostanie określona w harmonogramie spłat;
- § 1 ust. 7 w ten sposób, że całkowity koszt kredytu na dzień sporządzenia aneksu nr 1 wynosi 128 376,46 zł. Ostateczna wysokość całkowitego kosztu kredytu uzależniona jest od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania;
- § 1 ust. 8 w ten sposób, że rzeczywista roczna stopa oprocentowania, na dzień sporządzenia aneksu nr 1 wynosi 3,51%. Ostateczna wysokość rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania uzależniona jest od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania.

W tym samym dniu P. B. złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji w zakresie zaspokojenia wszelkich roszczeń pieniężnych banku, wynikających z umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 4 czerwca 2007 r. zmienionej aneksem nr 1 z dnia 25 czerwca 2010 r. do kwoty 298 349,64 zł na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. W oświadczeniu wskazano, że w przypadku wystawienia przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego, kwota zadłużenia kredytobiorcy w złotych polskich zostanie ustalona według kursu sprzedaży waluty, do której jest indeksowany kredyt, podanego w bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych i indeksowanych kursem walut obcych, ogłoszonego przez bank w następnym dniu roboczym po upływie terminu wypowiedzenia umowy lub rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym. W oświadczeniu wskazano, że bank upoważniony jest do naliczania odsetek umownych za opóźnienie od kwoty całego roszczenia wskazanego w bankowym tytule egzekucyjnym w wysokości 2-krotności oprocentowania kredytów udzielanych w PLN (nie indeksowanych do waluty obcej) przy zastosowaniu aktualnego z dnia przewalutowania wskaźnika DBZ oraz marży obowiązującej w dniu wypłaty kredytu lub jego pierwszej transzy. Naliczone odsetki za opóźnienie nie będą przekraczać odsetek maksymalnych. Ponadto w oświadczeniu tym wskazano, że oświadczenie o poddaniu się egzekucji z dnia 4 czerwca 2007 r. traci ważność.

dowód:

- aneks nr 1 z dnia 25 czerwca 2010 r. k.25 – 26

- oświadczenie z dnia 25 czerwca 2010 r. k. 27

W okresie obowiązywania umowy kredytu w niektórych miesiącach, w których następowało zwiększenie salda kredytu z tytułu wznowienia ubezpieczenia na życie i OC oraz w miesiącu uruchomienia kredytu nie były naliczane raty kapitałowe a jedynie raty odsetkowe. Dotyczyło to następujących rat:

- 30 czerwca 2007 r. – 166,19 CHF

- 31 lipca 2008 r. – 330,35 CHF

- 31 lipca 2010 r. – 180,99 CHF

- 28 lutego 2013 r. – 175,12 CHF

- 30 czerwca 2014 r. – 119,81 CHF

- 31 lipca 2014 r. – 121,88 CHF.

Z uwagi na brak przedłożenia odpisu z księgi wieczystej z wpisem hipoteki bank stosował podwyższone oprocentowanie kredytu. W dniu 1 maja 2014 r. bank dokonał korekty odsetek od daty wpisu hipoteki tj. od 23 lipca 2007 r. do 30 kwietnia 2014 r. w kwocie 4 403,64 CHF.

W okresie obowiązywania umowy kredytu ubezpieczenie na życie zostało wznowione w dniu 28 lipca 2008 r. (wartość składki 747,81 CHF) a następnie w lutym 2013 r. (wartość składek 681,85 CHF, 749,64 CHF i 687,60 CHF) i czerwcu 2014 r. (wartość składki 694,63 CHF). Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej zostało wznowione w lipcu 2010 r. (wartość składek 375,37 CHF i 367,96 CHF), a następnie było wznowiane w lutym 2013 r. (wartość składek 340,92 CHF i 370,18 CHF), w czerwcu 2014 r. (wartość składki 350,29 CHF) i w lipcu 2014 r. (wartość składki 333,10 CHF). Ponadto w okresie od 27 sierpnia 2012 r. do 29 stycznia 2015 r. naliczana była składka z tytułu ubezpieczenia nieruchomości od ognia, powodzi i innych zdarzeń losowych w wysokości 74,25 zł miesięcznie. Łączna wysokość naliczonych składek wynosiła 2 224,50 zł.

P. B. spłacał raty kredytu do czerwca 2014 r. Wówczas popadł w kłopoty finansowe i nie był już w stanie regularnie spłacać rat kredytowych, których wysokość stale rosła. Jedynie dwa razy wpłacił kwoty, które nie pokrywały całości zaległych rat. W pewnym momencie powód całkowicie zaprzestał spłaty kolejnych rat. Łączna wartość wpłat dokonanych przez P. B. w okresie od zawarcia umowy kredytu do dnia 20 stycznia 2015 r. wyniosła 74 188,08 zł, co po przeliczeniu według kursu stosowanego przez bank stanowiło równowartość 24 143,75 CHF.

Oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego w okresie obowiązywania umowy kredytu wynosiło:

- 11,2% od 15 czerwca 2007 r.,

- 11,42% od 1 lipca 2007 r.,

- 11,82% od 1 sierpnia 2007 r.,

- 12,08% od 1 października 2007 r.,

- 11,82% od 1 lutego 2008 r.,

- 12,02% od 1 kwietnia 2008 r.,

- 12,46% od 3 listopada 2008 r,
- 10,90% od 1 grudnia 2008 r,
- 8,40% od 1 stycznia 2009 r.,
- 7,58% od 2 lutego 2009 r.,
- 7,30% od 1 kwietnia 2009 r.,
- 7,10% od 1 września 2009 r.,
- 6,90% od 1 stycznia 2010 r.
- 6,60% od 1 lipca 2010 r.,
- 4,60% od 13 maja 2014 r.,
- 4,38% od 5 stycznia 2015 r.

Pismami z dnia 18 listopada 2014 r., w związku z nieuregulowaniem zaległości w spłacie kredytu, (...) SA wezwał P. B. i M. B. do zapłaty – pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytu, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania – całości zaległości obejmującej:

- 442,96 CHF tytułem należności głównej,
- 606,86 CHF tytułem odsetek umownych,
- 2,69 CHF tytułem odsetek podwyższonych za opóźnienie w spłacie należności kapitałowej,
- 1 926,93 zł + 15 zł tytułem kosztów i opłat za czynności banku zgodnie z tabelą opłat i prowizji,
- 813,75 zł tytułem kosztów ubezpieczenia.

Pomimo wezwania P. B. nie spłacił na rzecz banku powyższych kwot.

dowód:

- pismo z dnia 18 listopada 2014 r. k.241 – 245
- zestawienie rat i odsetek k.34, 25v
- historia rachunku k.117, 118 – 166, 169 – 196
- opinia biegłego M. G. k.309 – 322v i 375 – 387v
- zeznania powoda P. B., e – protokół z dnia 10 marca 2017 r. k.285v – 287

Pismem z 9 stycznia 2015 r., w związku z nieuregulowaniem zaległości w spłacie, (...) S.A. wypowiedział P. B. umowę kredytu nr (...) z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Jednocześnie bank poinformował powoda, że w następnym dniu po upływie okresu wypowiedzenia całość środków kredytowych wraz z odsetkami i kosztami staje się natychmiastowo wymagalna i podlega zwrotowi na rachunek banku. Bank wskazał, że rozważy możliwość cofnięcia oświadczenia o wypowiedzeniu w przypadku uregulowania w okresie wypowiedzenia całości zaległości obejmujących: - 738,68 CHF tytułem należności głównej,

- 848,90 CHF tytułem odsetek umownych,
- 6,44 CHF tytułem odsetek podwyższonych za opóźnienie w spłacie należności kapitałowej,
- 2 141,93 zł tytułem kosztów i opłat za czynności banku zgodnie z tabelą opłat i prowizji,
- 962,25 zł tytułem kosztów ubezpieczenia.

Kwota odsetek podwyższonych zawierała wymagalne odsetki do dnia wystawienia pisma o wypowiedzeniu. Odsetki podwyższone były naliczane za cały okres opóźnienia w zapłacie według oprocentowania zgodnie z postanowieniami umowy. Jednocześnie bank poinformował powoda, że w przypadku niespłacenia całości należności wystąpi na drogę postępowania sądowo-egzekucyjnego a dane kredytobiorcy zostaną wpisane do Bankowego Rejestru Klientów Niesolidnych. Tożsame pismo zostało skierowane do M. B..

Oświadczenia o wypowiedzeniu podpisane zostały przez pracownika banku M. K. (1) – lidera w zespole windykacji pisemnej. Na mocy pełnomocnictwa nr (...), udzielonego w imieniu (...) S.A. przez członka zarządu – R. S. i prokurenta – J. M. M. K. (1) upoważniony był działając jednoosobowo w imieniu (...) S.A. do składania oświadczeń woli w zakresie czynności upominawczych związanych z zawartymi przez bank umowami kredytowymi, w przypadku spełnienia się przesłanek zawartych w tych umowach, w szczególności w przedmiocie wezwań do zapłaty, wypowiedzeń umów kredytowych oraz składania oświadczeń cofających oświadczenia o wypowiedzeniu umów kredytowych, w zakresie właściwości Zespołu Windykacji Pisemnej (...) S.A. określonej procedurami wewnętrznymi Banku. Pełnomocnictwo to było ważne od dnia 3 czerwca 2014 r. i obowiązywało na czas nieokreślony. Pełnomocnictwo wygasało z chwilą ustania stosunku pracy pełnomocnika.

Oświadczenia o wypowiedzeniu umowy zostały doręczone P. B. i M. B. w dniu 20 stycznia 2015 r. Po otrzymaniu wypowiedzenia powód nie dokonywał żadnych spłat na rzecz banku.

dowód:

- oświadczenie o wypowiedzeniu k.32 – 33v, 105 – 106, 109 – 110
- potwierdzenie odbioru k.107 -108, 111 – 112
- zeznania powoda P. B., e – protokół z dnia 10 marca 2017 r., k. 285v – 287

Pismem z 1 marca 2015 r.(...) S.A. poinformował P. B. o zmianie stóp procentowych udzielonego kredytu (w związku ze zmianą stóp procentowych na rynku międzybankowym LIBOR 3M), które wynosić miały 1,31% w stosunku rocznym od dnia 1 marca 2015r. Nadto, bank poinformował o uwzględnieniu ujemnej stawki LIBOR 3M i obniżeniu od dnia 22 stycznia 2015 r. poziomu spreadu na CHF o ponad połowę do 2,5%. Jednocześnie bank przesłał powodowi harmonogram rat na okres dwóch lat od 31 marca 2015 r. do 28 lutego 2017 r.

Po otrzymaniu powyższego pisma P. B. w dalszym ciągu nie dokonywał spłaty rat kredytu.

dowód:

- pismo z dnia 1 marca 2015 r. k.29, 225

W dniu 18 maja 2015 r.(...) S.A. w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) stwierdzający, że w księgach banku figuruje wymagalne zadłużenie P. B. z tytułu umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 4 czerwca 2007 r. zmienionej aneksem z dnia 25 czerwca 2010 r. W związku z brakiem spłaty wszystkich zobowiązań określonych umową zadłużenie na dzień 18 maja 2015 r. wynosi 264 619,53 zł, na co składa się:

- należność główna (niespłacony kapitał) w kwocie 252.263,99 zł

- odsetki umowne za okres korzystania z kapitału w wysokości 4,22% od dnia 1 czerwca 2014 r. do dnia 20 lutego 2015 r. w kwocie 4 067,24 zł,

- odsetki za opóźnienie naliczane od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 10% od dnia 1 września 2014 r. do dnia 18 maja 2015 r. w kwocie 4 994,87 zł,

- opłaty i inne prowizje w kwocie 3 293,43 zł.

W bankowym tytule egzekucyjnym stwierdzono, że dalsze odsetki naliczane są od kwoty niespłaconego kapitału – odsetki karne w wysokości 2-krotności oprocentowania kredytów udzielanych w PLN (nie indeksowanych do waluty obcej) przy zastosowaniu aktualnego z dnia przewalutowania wskaźnika DBPLN oraz marży obowiązującej w dniu wypłaty kredytu lub jego pierwszej transzy, których stopa procentowa na dzień sporządzenia tytułu wynosi 7,78% w stosunku rocznym począwszy od dnia 19 maja 2015 r. do dnia zapłaty, z oznaczeniem że naliczone odsetki za opóźnienie nie będą przekraczać odsetek maksymalnych. Marża banku jest stała i wynosi 2,20%. Indeks DBPLN dla każdego miesiąca oblicza się jako średnią arytmetyczną stawek WIBOR 3m, obowiązujących w dniach roboczych w okresie liczącym od 26 dnia miesiąca, poprzedzającego miesiąc ostatni do 25 dnia miesiąca poprzedzającego zmianę. Indeks DBPLN obliczany jest do dwóch miejsc po przecinku. Indeks ten ulega zmianie i obowiązuje od pierwszego dnia miesiąca, jeżeli wartość indeksu jest różna od obowiązującej stawki indeksu DBPLN o przynajmniej 0,1 punktu procentowego. Od kwoty odsetek umownych za okres od 19 maja 2015 r. do dnia zapłaty liczone są dalsze odsetki ustawowe. W BTE zawarte było oświadczenie banku, że roszczenie objęte niniejszym tytułem jest wymagalne i egzekwowane na rzecz (...) S.A. w W..

Bankowy tytuł egzekucyjny podpisany został przez pracownika banku M. C. i opatrzony pieczęcią banku. Na podstawie pełnomocnictwa nr (...) udzielonego przez dwóch członków zarządu (...) SA (R. S. i K. K.) M. C. została upoważniona do jednoosobowego działania w imieniu i na rzecz banku w zakresie wystawiania i podpisywania bankowych tytułów egzekucyjnych oraz występowania z wnioskami o nadanie im klauzuli wykonalności.

W dniu 18 maja 2015 r. (...) S.A. w W. wystawił również bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi rzeczowemu M. B. z tytułu zabezpieczenia umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 4 czerwca 2007 r. ustanowionego na nieruchomości dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). W treści tytułu stwierdzono, że w księgach banku figuruje zadłużenie M. B., w związku z brakiem spłaty wszystkich zobowiązań określonych umową, która na dzień 18 maja 2015 r. wynosi 264 619,53 zł, a wobec złożenia oświadczenia o poddaniu się egzekucji do kwoty 253 597,19 zł wierzyciel wystawił bankowy tytuł egzekucyjny na kwotę 252 263,99 zł, która stanowi niespłacony kapitał.

dowód:

- bankowy tytuł egzekucyjny k.30

- bankowy tytuł egzekucyjny k.115

- pełnomocnictwo k.28

Postanowieniem z dnia 15 czerwca 2015 r. (sygn. akt VI Co 1709/15) Sąd Rejonowy (...) w S. nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 18 maja 2015 r. klauzulę wykonalności na rzecz wierzyciela (...) Spółki Akcyjnej w W. przeciwko dłużnikowi P. B., z ograniczeniem możliwości prowadzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie powyższego tytułu egzekucyjnego do kwoty 298 349,64 zł i zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 140,80 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Na podstawie powyższego tytułu komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym (...) w S. L. W. wszczęła na wniosek (...) S.A. przeciwko P. B. postępowanie egzekucyjne (Km 721/15), o czym zawiadomił dłużnika pismem z 22 lipca 2015 r.

Ponadto postanowieniem z dnia 7 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy (...) w S. nadał powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności również przeciwko M. B., z ograniczeniem możliwości prowadzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie powyższego tytułu egzekucyjnego do kwoty 253 597,19 zł.

Egzekucja skierowana została do majątku P. B. w tym również do nieruchomości przy ul. (...) w S. stanowiącej współwłasność P. B. i M. B.

dowód:

- postanowienie z dnia 15 czerwca 2015 r. k.35 – 37 i k.28 – 28v akt VI Co 1709/15;
- zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k.31
- postanowienie z dnia 7 lipca 2015 r. k.113 – 114

Przy założeniu, że kredyt udzielony P. B. na mocy umowy z dnia 4 czerwca 2007 r., zmienionej aneksem z dnia 25 czerwca 2010 r. był kredytem udzielonym w walucie PLN, do którego nie miały zastosowania postanowienia dotyczące mechanizmu indeksacji, kwota kapitału kredytu wynosiła 149 174,82 zł, a kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która ulegała zmianie według zasad określonych w §14 regulaminie produktu Kredyt hipoteczny (...), a nadto przy uwzględnieniu wszystkich rat spłaconych przez powoda na dzień 20 stycznia 2015 r. nie istniało wymagalne zadłużenie, występowała natomiast nadpłata. Kapitał niewymagalny wynosił 130 626,31 zł, brak było zaległości w zakresie jakichkolwiek rat odsetkowych i kapitałowych, jak również odsetek karnych. Ponadto występowała nadpłata w kwocie 3 990,11 zł.

dowód:

- opinia biegłego M. G. k.309 – 322v, 375 – 387v

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione.

Powód domagał pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego – bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez pozwanego (...) Spółkę Akcyjną w W. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego (...) w S. z 15 czerwca 2015 r. (sygn. akt VI Co 1709/15). Jako podstawę prawną żądania powód wskazał art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. Zgodnie z dyspozycją tego przepisu dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności; a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście.

Zauważyć należy, że dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części tylko wówczas, gdy zaistnieją okoliczności przewidziane w art. 840 k.p.c. – z tym zastrzeżeniem, że sąd bada zasadność powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wyłącznie w granicach zarzutów określonych przez powoda, przy czym zgodnie z treścią art. 843 § 3 k.p.c. powód powinien w pozwie przytoczyć wszystkie zarzuty, jakie w tym czasie mógł zgłosić, pod rygorem utraty prawa korzystania z nich w dalszym toku postępowania.

Dokonując odtworzenia stanowiska powoda składającego się na podstawie powództwa Sąd miał na uwadze, że w pozwie wniesionym osobiście przez powoda podnosił ona następujące zarzuty przeciwko kwestionowanemu tytułowi wykonawczemu, a mianowicie: że umowa zawiera klauzule niedozwolone dotyczące indeksowania kwoty kredytu i poszczególnych rat do kursu CHF, który jest swobodnie ustalany przez bank; zapisy te, nawet jeśli dotyczą głównych świadczeń stron, nie są sformułowane w sposób jednoznaczny, przez co nie pozwalają z góry przewidzieć zobowiązania

kredytobiorcy; powód zakwestionował także ważność samego bankowego tytułu wykonawczego, podnosząc, że wbrew art. 96§2 Prawa bankowego tytuł ten został podpisany tylko przez jedną osobę zamiast dwóch; wskazał na nieprawidłowość oświadczenia o poddaniu się egzekucji podnosząc, że oświadczenie to nie określa kwoty zadłużenia do jakiej bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny lec kwotę do której dłużnik poddaje się egzekucji oraz wskazał na niekonstytucyjność przepisów na podstawie których wydany został sporny tytuł. Tak zakreślone przez samego powoda w pozwie przedmiotowe granice powództwa definiowały zakres jego rozpoznania. Zgodnie bowiem z art. 843 § 3 k.p.c. obowiązkiem powoda jest przytoczenie już w pozwie wszystkich zarzutów, jakie w tym czasie mógł zgłosić, pod rygorem utraty prawa do ich powoływania w toku dalszego postępowania. Nie jest zatem dopuszczalne późniejsze zgłaszanie nowych zarzutów przeciwko tytułowi wykonawczemu i to niezależnie od ich wagi i znaczenia dla ustalenia obiektywnego stanu rzeczy, skoro uległy one prekluzji procesowej, chyba że strona wykaże, iż z przyczyn od siebie niezależnych nie mogła ich zgłosić już w pozwie (tak min. vide: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 kwietnia 2005 r., III CK 504/04 i Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 19 lipca 2018 r., I ACa 324/18). W realiach niniejszego sporu oczywiście jest, że powód w toku procesu nie dokonał skutecznego rozszerzenia podstawy faktycznej powództwa o zarzut nieważności wypowiedzenia umowy kredytu z uwagi na brak umocowania osoby która podpisała się pod tym oświadczeniem – M. K. (1) do działania w imieniu banku. Zarzut ten strona powodowa podniosła dopiero po złożeniu przez pozwanego odpowiedzi na pozew i bez wskazania okoliczności, z których wynikałoby, że wcześniejsze jego podniesienie nie było możliwe. Z powyższych względów powództwo przeciwegzekucyjne podlegać mogło wyłącznie ocenie w granicach zdefiniowanych w pozwie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu o niekonstytucyjności przepisów na podstawie których wystawiony został sporny bankowy tytuł egzekucyjny należy wskazać, że jest on chybiony. Art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Prawo bankowe dawały możliwość wystawiania przez banki bankowych tytułów egzekucyjnych, które po nadaniu przez sąd powszechny klauzuli wykonalności mogły być tytułem wykonawczym, na podstawie którego możliwa była egzekucja roszczeń ujętych w bankowych tytułach egzekucyjnych. Istotnie w dniu 14 kwietnia 2015 r. Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygn. akt P 45/12 (publ. OTK-47/4/A/2015) orzekł o niekonstytucyjności przepisów art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, które przy czym przepisy te, na mocy orzeczenia Trybunału, miały utracić moc obowiązującą z dniem 1 sierpnia 2016 r. W uzasadnieniu orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego wskazano, że odmowa stosowania tych przepisów w okresie odroczenia, dopóki ustawodawca na nowo nie określi relacji między bankiem i klientem będącym dłużnikiem, mogłaby prowadzić do naruszenia praw konstytucyjnych samych banków, jak i tych pozostałych klientów banku, którzy powierzyli mu depozyty. Dotychczasowe stosunki prawne były bowiem kształtowane przez banki i ich klientów przy założeniu, że istnieje instrument sprawnej egzekucji zaciągniętych przez klientów zobowiązań, w postaci szybkiej egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Natychmiastowa derogacja niekonstytucyjnych przepisów, które zbyt daleko ingerują w konstytucyjnie chronione prawa dłużników, nie może stwarzać sytuacji prawnej, w której naruszone byłyby z kolei konstytucyjnie chronione prawa innych stron czynności bankowych, niebędących dłużnikami banku (np. zagrożone byłoby odzyskanie wniesionych przez nich depozytów). Samo stwierdzenie niekonstytucyjności danych przepisów nie ma takiego skutku, iż wszystkie wykonane na podstawie tych przepisów czynności nacechowane są wadą nieważności. Co przy tym istotne, ww. przepisy nie utraciły mocy ostatecznie na podstawie ww. orzeczenia TK, lecz na skutek interwencji ustawodawcy. Wskazać należy, iż art. 96 i art. 97 pr. bank. zostały uchylone na podstawie art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1854), z kolei według art. 11 tej ustawy postępowanie w sprawie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy podlega umorzeniu, z zastrzeżeniem ust. 2 (ust. 1), jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, dalsze postępowanie w sprawie o nadanie klauzuli wykonalności toczy się według przepisów dotychczasowych (ust. 2), zaś bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadano klauzulę wykonalności na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowuje moc tytułu wykonawczego także po dniu wejścia w życie ustawy (ust. 3). Na skutek jednoznacznej interwencji prawodawcy bankowe tytuły egzekucyjne zaopatrzone w klauzulę wykonalności przed wejściem w życie

owej ustawy zachowały swoją moc i mogą być nadal podstawą postępowania egzekucyjnego. W związku z powyższym zarzut powoda w tym zakresie był chybiony.

Kolejny zarzut powoda dotyczył wymogów formalnych oświadczenia dłużnika o poddaniu egzekucji. Wymogi te określał art. 97 ust. 2 Prawa bankowego. Zgodnie ze zdaniem pierwszym tego przepisu w brzmieniu obowiązującym do dnia 10 grudnia 2012 r. (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1376) oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji, powinno określać kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny oraz termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. W oświadczeniu powoda znajdującym się na karcie 27 niewątpliwie wskazano termin do którego bank może wystąpić o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności a mianowicie do dnia 31 sierpnia 2044 r. Ponadto w oświadczeniu tym wskazana jest kwota 298 349,64 zł, która stanowi kwotę co do której dłużnik poddał się egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Taka redakcja spornego oświadczenia nie jest dosłownym powtórzeniem sformułowań ustawowych, lecz jej znaczenie jest takie, że bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny na kwotę, która nie przewyższa tej w odniesieniu do której dłużnik poddał się egzekucji. Kwestionowany przez powoda bankowy tytuł egzekucyjny wymóg ten spełnia. Dodatkowo wskazać trzeba, że zgodnie z pierwotnym brzmieniem art. 97 ust. 2 prawa bankowego obowiązującym przed 1 maja 2004 r. przepis ten wymagał, aby w oświadczeniu określona była kwota, do której dłużnik poddaje się egzekucji, natomiast potrzeba wprowadzenia zmiany treści tego przepisu uzasadniona była praktyką orzecznictwa, zgodnie z którą przyjęto, że kwota, do której dłużnik poddaje się egzekucji to limit łącznej kwoty jaka może być wyegzekwowana na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. W wyniku zmiany kwota zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny traktowana jest nie jako limit kwoty, jaka może być wyegzekwowana, ale jako limit łącznego zadłużenia, które może być objęte bankowym tytułem egzekucyjnym w dacie wystawienia tego tytułu. Sformułowanie zawarte w oświadczeniu powoda wskazuje z jednej strony kwotę co do której poddaje się on egzekucji z drugiej zaś wskazuje, że dotyczy to egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego a zatem treść tego oświadczenia nie pozostawia wątpliwości, że kwota wskazana w tym oświadczeniu jest kwotą co do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny.

Nieuprawnione są również twierdzenia powoda jakoby bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony z naruszeniem art. 96 § 2 Prawa bankowego z tego względu, że został podpisany przez jedną osobę. Chociaż w przepisie tym faktycznie mowa jest w liczbie mnogiej o osobach uprawnionych do działania w imieniu banku to jednak nie oznacza to, że w przepisie tym wprowadzono wymóg podpisania bankowego tytułu egzekucyjnego przez co najmniej dwie osoby. Istotą tej regulacji jest wymóg posiadania przez osobę bądź osoby, które złożyły podpis pod bankowym tytułem egzekucyjnym umocowania do podejmowania tego rodzaju czynności. W realiach rozpoznawanej sprawy wymóg ten został spełniony, albowiem jak wynika z treści pełnomocnictwa nr (...) udzielonego przez członków zarządu pozwanego Banku M. C., która podpisała się pod spornym tytułem, jej zakres umocowania obejmował wystawianie i podpisywanie bankowych tytułów egzekucyjnych oraz występowanie z wnioskami o nadanie im klauzuli wykonalności.

Istotnego znaczenia nie można również przypisywać podniesionej przez powoda kwestii przekreślenia w § 2 lit. e) umowy kredytowej nazwy (...) S.A. i nadpisania w tym miejscu ręcznie nazwy (...) bez parafowania tego przez strony umowy. Postanowienie §2 dotyczy uzgodnień stron co do przeznaczenia środków pieniężnych z kredytu i pozostaje bez wpływu na ważność czy zakres łączącego strony stosunku zobowiązaniowego. Powód nie wykazał przy tym, by treść zapisu była niezgodna z rzeczywistością, tj. by kwota 25 000 zł z kredytu przeznaczona miała być faktycznie na inny cel, aniżeli wynika to z treści tego zapisu ani nie wyjaśnił jaki skutek miałby ewentualna wadliwość tego zapisu na zakres jego zobowiązania stwierdzonego spornym tytułem wykonawczym.

Za uzasadniony Sąd uznał natomiast podniesiony przez powoda zarzut co do abuzywności niektórych postanowień umownych, a mianowicie tych dotyczących mechanizmu indeksacji do waluty obcej w powiązaniu z zasadami przeliczenia kwoty kredytu i wysokości rat według kursów walut określonych Bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut obcych.

Zgodnie z art. 385¹ §1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne) Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W świetle powyższego przepisu, aby określone postanowienie umowy mogło zostać uznane za niedozwolone postanowienie umowne spełnione muszą zostać następujące warunki: 1) zawarcie umowy z konsumentem, 2) brak indywidualnego uzgodnienia postanowienia umownego, 3) postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami (normami pozaprawnymi, moralnymi, obyczajowymi, powszechnie akceptowanymi albo znajdującymi szczególne uznanie w określonej sferze działań) oraz rażąco narusza jego interesy (istnieje nieusprawiedliwiona dysproporcja praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta w określonym stosunku obligacyjnym), 4) postanowienie sformułowane w sposób jednoznaczny nie dotyczy głównych świadczeń stron. Nadto, zgodnie z art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny. Rozstrzygnięcie to oznacza w szczególności, że dla oceny abuzywności postanowienia nie mają znaczenia nieprzewidywalne okoliczności, które zaistniały po zawarciu umowy.

Sąd zwraca również uwagę na doniosłe na tle niniejszego stanu faktycznego regulacje prawa unijnego. Zgodnie z art. 3 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich postanowienia mogą być uznane za nieuczciwe, jeśli stoją w sprzeczności z wymaganiami dobrej wiary, powodując znaczącą nierównowagę wynikających z umowy, praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta. Istotne wskazówki dotyczące stosowania kryterium sprzeczności z wymaganiami dobrej wiary wynikają także z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. W szczególności Trybunał wyjaśnia konsekwentnie, że oceniając postanowienie, należy – z uwzględnieniem motywu 16 dyrektywy 93/13/EWG – sprawdzić, czy przedsiębiorca traktujący konsumenta w sposób sprawiedliwy i słuszny mógłby racjonalnie spodziewać się, iż konsument ten przyjąłby taki warunek w drodze negocjacji indywidualnych. Znacząca nierównowaga kontraktowa na niekorzyść konsumenta pozostaje sprzeczna z dobrymi obyczajami – wymaganiami dobrej wiary. Skłania to do przyjęcia, że postanowienie umowne jest ukształtowane w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami wtedy, gdy za jego pomocą przedsiębiorca kształtuje prawa i obowiązki w sposób, który jest wyrazem nielojalności polegającej na nieuwzględnieniu słusznych interesów konsumenta (w orzecznictwie zob. uchwała SN z dnia 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07, OSNC 2008 nr 7-8, poz. 87, str. 115).

W okolicznościach przedmiotowej sprawy poza sporem pozostaje że powód zawierając z poprzednikiem prawnym pozwanego banku umowę kredytu hipotecznego nr (...) występował jako konsument. Zgodnie z art. 22¹ k.c. w brzmieniu obowiązującym na dzień zawierania umowy, za konsumenta uważało się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Na taki status powoda w ramach umowy wskazuje sama jej treść, ale przede wszystkim cel, na jaki uzyskane środki miały być przeznaczone (m.in. na remont nieruchomości, czy spłatę zobowiązań wobec innych wierzycieli).

Za spełnioną należy też uznać przesłankę w postaci braku indywidualnego uzgodnienia zawartych w łączącej strony umowie klauzul waloryzacyjnych. Strona pozwana nie wykazała, a to na niej w tej mierze w myśl przepisu art. 385(1)§ 4 k.c. spoczywał ciężar dowodu, że postanowienia zawarte w §1 ust. 1, §9 ust. 2, §10 ust. 3, § 14 ust. 3 umowy kredytu i § 19 ust. 5 Regulaminu produktu kredyt hipoteczny (...) zostały indywidualnie uzgodnione z powodem. O indywidualnie uzgodnionym postanowieniu można mówić wtedy, gdy dane postanowienie powstało poprzez wspólne uzgodnienie jego treści przez konsumenta i przedsiębiorcę, lub też zostało narzucone przedsiębiorcy przez konsumenta. Postanowieniem indywidualnie uzgodnionym w myśl przepisu art. 385¹ § 1 k.c. nie jest takie postanowienie, którego treść konsument mógł negocjować, lecz takie postanowienie, które rzeczywiście powstało na skutek indywidualnego uzgodnienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 maja 2015 r., VI ACA 995/14). Nawet okoliczność, że konsument znał i rozumiał treść postanowienia oraz zgodził się na wprowadzenie go do umowy nie stoi na przeszkodzie uznaniu, iż nie zostało ono indywidualnie uzgodnione, jeśli jego treść nie

została sformułowana w toku negocjacji z konsumentem. Nie zostało wykazane, że będące przedmiotem oceny w tej sprawie postanowienia zostały indywidualnie uzgodnione z powodem. Nic nie wskazuje, aby przewidziane w umowie klauzule waloryzacyjne i mechanizmy ustalania przez Bank kursów waluty były efektem negocjacji z powodem. Co więcej pozwany w odpowiedzi na pozew wprost przyznał, że przedmiotowa umowa nie była z powodem negocjowana indywidualnie (k.72).

Umowa kredytu bankowego jest umową nazwaną, uregulowaną w art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz.U. 2017 r., poz. 1976), zgodnie z którym bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Zawarta przez strony w dniu 4 czerwca 2007 r. umowa kredytu hipotecznego stanowi umowę kredytu indeksowanego do CHF. Istotą kredytu indeksowanego do waluty obcej jest to, że wartość zobowiązania, jak i jego wypłata, są wyrażone w złotych. Jednak w dniu poprzedzającym wypłatę kredytu bank przelicza zobowiązanie na walutę, do której jest indeksowany po jej bieżącym kursie – kwota ta stanowi podstawę do wyliczenia rat kapitałowo-odsetkowych. Decydując się na zawarcie umowy o kredyt indeksowany lub waloryzowany do franka szwajcarskiego kredytobiorca ma pewność, że otrzyma kwotę o jaką wносił (w złotych), ale nie zna do końca dokładnej kwoty zadłużenia (we franku szwajcarskim). W niniejszej sprawie strony ustaliły, że bank udostępni powodowi kwotę 149 174,82 zł, co przy założeniu uruchomienia całości kredytu w dacie sporządzenia umowy stanowiłoby równowartość 66 625,65 CHF (wartość hipotetyczna), natomiast rzeczywista równowartość kredytu miała zostać określona dopiero po wypłacie kredytu (wg kursu kupna z daty uruchomienia). Zgodnie z § 9 ust. 2 w dniu wypłaty kredytu lub każdej transzy kredytu kwota wypłaconych środków miała być przeliczana do CHF według kursu kupna walut określonego w Tabeli kursów obowiązującego w dniu uruchomienia środków. Oprocentowanie kredytu było zmienne i stanowiło sumę stawki DBCHF (pochodnej LIBOR 3M) oraz stałej marży banku w wysokości 2,20%. Spłata kredytu następować miała w złotych, zgodnie z harmonogramem rat stanowiących równowartość CHF. Zgodnie z § 10 ust. 3 wysokość zobowiązania miała być ustalana jako równowartość wymaganej spłaty wyrażonej w CHF – po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży walut określonego w Bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut obcych do CHF obowiązującego w dniu spłaty.

W świetle powyższych zapisów umowy należy stwierdzić, że przedmiotem świadczeń obu stron jest waluta polska. Kwota kredytu została określona, udzielona i wypłacona w złotych polskich, przy jednoczesnym przeliczeniu wysokości wypłacanej kwoty (w celu określenia wysokości zadłużenia) według kursu kupna obowiązującego w Banku w dniu wypłaty środków. Wartość franka szwajcarskiego, według kursu sprzedaży obowiązującego w dniu spłaty, została też przyjęta jako wskaźnik waloryzacji poszczególnych rat, podlegających spłacie w złotych. Nie dochodziło zatem w rzeczywistości do transferu wartości dewizowych i w związku z tym umowy łączącej stron nie można określić jako umowy o kredyt walutowy, jak to podaje strona pozwana. Przyjmuje się, że umową o kredyt walutowy jest umowa w której: 1) bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy oznaczoną kwotę w walucie obcej, 2) przedmiotem świadczenia banku jest kwota w walucie obcej, 3) kredytobiorca zobowiązany do spłaty kredytu w walucie obcej, 4) w oparciu o tę umowę kredytobiorcy przysługuje roszczenie o oddanie mu do dyspozycji kwoty w walucie obcej. Takich cech (żadnej z nich) umowa z dnia 4 czerwca 2007 r. niewątpliwie nie posiada.

Zawarta przez strony umowa kredytu stanowi natomiast umowę kredytu złotowego indeksowanego czyli umowę, w której bank udostępnia kredytobiorcy określoną sumę kredytową w złotych, dokonując jednocześnie operacji rachunkowej polegającej na wyrażeniu kwoty kredytu wykorzystanego w złotych jako wartość w innej walucie. Kwota w złotych jest zatem w chwili wypłaty określana (indeksowana) według kursu danej waluty w dniu wydania (indeksowanie do waluty obcej po cenie kupna). Indeksowanie takie (odwrotne, tj. z innej waluty na złote) następuje też w celu określenia wysokości rat kredytowych, do których kredytobiorca jest zobowiązany w okresie trwania stosunku kredytowego. W dniu płatności konkretnej raty jest ona przeliczana zgodnie z umową na złote, stosownie do kursu danej waluty, po kursie jej sprzedaży. Tak ujęta umowa kredytu indeksowanego mieści się w konstrukcji umowy kredytu bankowego, stanowi jej możliwy wariant a nie jest odrębnym typem umowy bankowej.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, że klauzule indeksacyjne (odniesienie do innej waluty) i tzw. spready (różne kursy tej waluty) zawarte w kwestionowanych zapisach umowy i Regulaminu określają główne świadczenia stron umowy kredytu w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Odnoszą się one bowiem bezpośrednio nie do samych elementów przedmiotowo istotnych umowy kredytu bankowego, tj. nie do oddania i zwrotu podstawowej sumy kredytowej (wyrażonej w złotych), celu kredytu, warunków jego wykorzystania, terminów spłaty, odsetek czy prowizji. Kształtują one jedynie dodatkowy mechanizm indeksacyjny głównych świadczeń stron stosunku kredytowego, tj. sposób określania rynkowej wartości wydanej i wykorzystywanej sumy kredytu w złotych w relacji do franka szwajcarskiego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest już zapatrywanie, zgodnie z którym postanowienia umowy zawierające uprawnienie banku do przeliczania sumy wykorzystanego przez kredytobiorcę kredytu do waluty obcej nie dotyczą głównych świadczeń stron w rozumieniu art. 385¹ § 1 zdanie drugie k.c. Klauzula taka nie odnosi się bezpośrednio do samych elementów przedmiotowo istotnych umowy kredytu bankowego, tj. do wydania i zwrotu podstawowej sumy kredytowej, lecz kształtuje jedynie dodatkowy, zawarty we wzorcu umownym, mechanizm indeksacyjny wspomnianych głównych świadczeń stron stosunku kredytowego, tj. sposób określania rynkowej wartości wydanej i wykorzystywanej sumy kredytu w złotych w relacji do walut obcych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2015 r., I CSK 257/14, LEX nr 1710338, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016/11/134, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16).

Wobec stwierdzenia, że postanowienia umowy kredytowej zawierające uprawnienie banku do przeliczania sumy kredytu i poszczególnych rat do franka szwajcarskiego, nie dotyczą głównych świadczeń stron należało ocenić, czy zawarte w umowie klauzule waloryzacyjne kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają jego interesy.

W sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszają interesy konsumenta takie postanowienia umowne, które powodują rażącą dysproporcję praw i obowiązków umownych na niekorzyść konsumenta, jak również te, które są nietransparentne. Za działanie wbrew dobrym obyczajom należy rozumieć wprowadzenie do wzorca klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron tego stosunku, zaś rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków stron wynikających z umowy, na niekorzyść konsumenta (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2015 r., I CSK 945/14). W orzecznictwie TSUE zwrócono uwagę, że dla oceny, czy zachodzi sprzeczność z dobrymi obyczajami stosownie do dyrektywy 93/13/EWG, istotne jest, czy przedsiębiorca traktujący konsumenta w sposób sprawiedliwy i słuszny mógłby racjonalnie spodziewać się, iż konsument zgodziłby się na sporne postanowienie wzorca w drodze negocjacji indywidualnych (tak: wyrok TSUE z 14 marca 2013r., C-415/11).

Z zakwestionowanych postanowień wynika, że przeliczanie kredytu oraz rat kredytu miało odbywać według Bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut, zwaną Tabelą kursów, przez którą – stosownie do terminologii zastosowanej w umowie – należało rozumieć sporządzaną przez merytoryczną komórkę banku na podstawie kursów obowiązujących na rynku międzybankowym w chwili sporządzenia tabeli i po ogłoszeniu kursów średnich przez NBP, tabela sporządzana była o godz. 16:00 każdego dnia roboczego i obowiązywała cały następny dzień roboczy (§ 6 ust. 1 umowy). Pozwany redagując tak postanowienia umowy, przyznał sobie w istocie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu indeksowanego kursem CHF poprzez wyznaczanie w tabelach kursowych kursu sprzedaży franka szwajcarskiego. Bank zyskał uprawnienie do określania wysokości tego kursu, które nie doznawało w zasadzie żadnych ograniczeń. W żadnym postanowieniu umowy nie sprecyzowano sposobu ustalania kursu wskazanego w tabeli kursów Banku. Co prawda w §6 ust. 1 odwołano się do kursów średnich NBP lecz jednocześnie brak jest w umowie wymogu, aby wysokość kursu ustalanego przez Bank pozostawała w określonej relacji do tego kursu publikowanego przez Narodowy Bank Polski albo aktualnego kursu ukształtowanego przez rynek walutowy. Oznacza to, że Bankowi pozostawiona została dowolność w zakresie wyboru kryteriów ustalania kursu w swoich tabelach kursowych, a przez to kształtowania wysokości zobowiązań powoda. Nie można też pomijać tego, że szczegółowy mechanizm ustalania kursu walutowego nie został w istocie przez pozwanego ujawnieniowy nawet na potrzeby niniejszego postępowania. Mechanizmu tego nie wyjaśniono w

żadnych ze złożonych przez pozwanego bank pism procesowych, nie znalazły się one w treści umowy ani Regulaminie, gdzie zawarto jedynie ogólne odesłania do czynników kształtujących kurs waluty. Nawet jeśli przyjąć, że powód wiedział jak przeliczane będą raty kredytu (od strony technicznej), to nie mógł sobie zdawać sprawy z tego, w jaki sposób kształtowane są table kursowe przez pozwanego. Zdaniem Sądu z samego z faktu podpisania umowy przez powoda (a zatem aprobaty dla postanowień umowy) nie wynika bezpośrednio jednak akceptacja sposobu ustalania kursu waluty przez pozwanego, skoro w umowie brak jest zapisów w tym przedmiocie, a kwestia ta nie była także, jak wynika z przesłuchania powoda, indywidualnie omawiana i wyjaśniana. Samo sprecyzowanie momentu przeliczenia kwot wskazanych w PLN na CHF i odwrotnie nie stanowi zaś wystarczającego zabezpieczenia interesów konsumenta. Czynniki obiektywne, a zatem sprawdzalne z punktu widzenia konsumenta, jak w szczególności wysokość rynkowych kursów wymiany, tylko częściowo i pośrednio wpływają na ostateczny koszt kredytu ponoszony przez konsumenta. Kurs sprzedaży waluty obcej określony w tabeli kursowej Banku zawiera bowiem marżę kupna lub sprzedaży, która to wartość jest zależna wyłącznie od woli Banku. Powód jako konsument, na skutek zastosowanych przez Bank mechanizmów ustalania kursu kupna i sprzedaży, pozostawiających Bankowi pełną swobodę, został też obciążony spreadem – ukrytą prowizją o niesprecyzowanej i zależnej jedynie od woli Banku wysokości. Powodowy Bank poprzez arbitralne wyznaczanie kursu waluty indeksacji uzyskał prawo do niczym nieskrępowanego decydowania o wysokości zadłużenia kredytobiorcy, który z kolei został zobowiązany do bezwarunkowego podporządkowania się jego decyzjom. W wyroku z dnia 30 kwietnia 2014 r. (C-26/13) TSUE analizując warunek umowy, zezwalający przedsiębiorcy na obliczenie wysokości należnych od konsumenta rat miesięcznych według stosowanego przez tego przedsiębiorcę kursu sprzedaży waluty obcej, skutkujący podwyższeniem kosztów usługi finansowej obciążających konsumenta, zwrócił uwagę, że wobec art. 3 i 5 dyrektywy 93/13, a także z pkt 1 lit. j) i l) oraz z pkt 2 lit. b) i d) i załącznika do tej dyrektywy, zasadnicze znaczenie ma kwestia, czy umowa wskazuje w sposób przejrzysty powody i specyfikę mechanizmu przeliczania waluty obcej, a także związek między tym mechanizmem a mechanizmem przewidzianym w innych warunkach dotyczących uruchomienia kredytu, tak by konsument mógł przewidzieć, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niego z tego faktu konsekwencje ekonomiczne. Konsument powinien wiedzieć nie tylko o istnieniu różnicy, ogólnie obserwowanej na rynku papierów wartościowych, między kursem sprzedaży a kursem kupna waluty obcej, ale również oszacować – potencjalnie istotne – konsekwencje ekonomiczne, jakie niesło dla niego zastosowanie kursu sprzedaży przy obliczaniu rat kredytu, którymi zostanie ostatecznie obciążony, a w rezultacie także całkowity koszt zaciągniętego przez siebie kredytu. Tymczasem omawiane postanowienia umowne nie zawierają przejrzystego opisu mechanizmu indeksacji, dzięki któremu powód mógłby samodzielnie oszacować, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające z tych postanowień konsekwencje ekonomiczne. Postanowienia te są nietransparentne, nieprzejrzyste i trudne do zrozumienia, a poprzez możliwość dowolnego kształtowania przez pozwanego Banku kursu wymiany walut skutkują rażąco dysproporcją uprawnień kontraktowych na niekorzyść powoda i w sposób oczywisty godzą w dobre obyczaje. Abuzywność klauzuli indeksacyjnej zastosowanej przez pozwanego Banku wynika z dowolności ustalania tabel kursów walut, bez jakiegokolwiek wiążącego odniesienia do kryteriów zewnętrznych. Nie ulega wątpliwości, iż ustalany jednostronnie kurs kupna i sprzedaży franka szwajcarskiego przez bank wpływał bezpośrednio na ostateczną wysokość zobowiązania powoda. Zastosowana klauzula indeksacyjna zaburzała równowagę stron stosunku zobowiązaniowego – bank miał przewagę nad powodem w zakresie kształtowania wysokości świadczenia, jakie powód miał płacić wykonując umowę kredytu. W tych warunkach bez znaczenia pozostają uwagi pozwanego, że korzystając z owego uznaniowego uprawnienia mógł on kształtować kurs CHF w sposób nieodbiegający od standardów rynkowych albo wręcz korzystniejszy dla konsumentów. Nawet jeśli taka sytuacja miała miejsce, pozostawienie bankowi całkowitej dowolności w tym zakresie pozostaje nadal sprzeczne z dobrymi obyczajami. Samo pozostawienie jedynie bankowi swobodnego, oderwanego w gruncie rzeczy od innych czynników, uprawnienia do decydowania o kursie samo w sobie stwarzało ryzyko wykorzystywania przez bank jego dominującej pozycji poprzez ustalenie kursów sprzecznych z zasadami współżycia społecznego wobec konsumenta. Nie ulega wątpliwości że bank prowadzi działalność nastawioną na zysk, a zatem bez względu na okoliczności wielce prawdopodobne jest, że bank tak kształtował kursy walut, by per saldo zawsze wyjść na korzyść w ramach łączącego strony stosunku umownego.

Na powyższą ocenę kwestionowanych zapisów nie ma też wpływu to w jaki sposób faktycznie umowa była wykonywana i jaka była relacja ustalanych przez pozwanego Banku kursów franka szwajcarskiego w odniesieniu do kursów rynkowych

czy też średniego kursu NBP. Zgodnie bowiem z art. 385² kc oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienia będące przedmiotem oceny. Abuzywne są zatem postanowienia, które zapewniają przewagę przedsiębiorcy niezależnie od tego czy i w jakim stopniu przedsiębiorca tę przewagę wykorzystuje.

Na abuzywność kwestionowanych zapisów umowy nie ma również wpływu zmiana ustawy Prawo bankowe dokonana ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. (Dz. U 2011, nr 165, poz. 984). Nowelizacją tą do prawa bankowego został wprowadzony art. 69 ust. 2 pkt 4a, zgodnie z którym umowa kredytu powinna określać w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. W myśl art. 4 noweli w przypadku kredytów lub pożyczek pieniężnych zaciągniętych przez kredytobiorcę lub pożyczkobiorcę przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (co nastąpiło w dniu 26 sierpnia 2011 r.) ma zastosowanie art. 69 ust. 2 pkt 4a oraz art. 75b Prawa bankowego, w stosunku do tych kredytów lub pożyczek pieniężnych, które nie zostały całkowicie spłacone – do tej części kredytu lub pożyczki, która pozostała do spłacenia. W tym zakresie bank dokonuje bezpłatnie stosownej zmiany umowy kredytowej lub umowy pożyczki. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 19 marca 2015r. (IV CSK 362/14), rolą nowelizacji było utrzymanie funkcjonujących na rynku kredytów denominowanych/indeksowanych według nowych zasad. W ten sposób ustawodawca wprowadził narzędzie prawne pozwalające wyeliminować z obrotu postanowienia umowne zawierające niejasne reguły przeliczania należności kredytowych, zarówno na przyszłość, jak i w odniesieniu do wcześniej zawartych umów w części, która pozostała do spłacenia. W niniejszej sprawie pozwany bank nie skorzystał z powyższej możliwości, czy też zachęty ze strony ustawodawcy, by wyeliminować z łączącej strony umowy nieuczciwe postanowienia. Nie zaoferował powodowi odpowiedniej zmiany umowy, polegającej na wprowadzeniu do niej mechanizmów indeksacji opartych na obiektywnych miernikach, np. na kursie CHF ustalonym przez NPB, tj. podmiot niezależny od stron umowy, chociaż miał na to dużo czasu, skoro ustawa obowiązuje od 26 sierpnia 2011 r. Wejście w życie tej ustawy nie spowodowało, że zamieszczone w analizowanej umowie kredytowej klauzule indeksacyjne, nieokreślające szczegółowo sposobu ustalania kursu waluty indeksacji przestały być abuzywne. Przyznanie kredytobiorcy ustawowego uprawnienia do spłaty kredytu w walucie indeksacji nie zmienia faktu, iż przeliczanie wypłaconej powodowi w złotych polskich kwoty na franki szwajcarskie zostało dokonane na podstawie kursu tej waluty wyznaczonego przez Bank wedle swego uznania. Przyznanie kredytobiorcy tego uprawnienia nie zmienia również faktu, iż powód w złotych spłacał raty kredytu w wysokości obliczonej w oparciu o kurs waluty wyznaczony przez Bank.

W konsekwencji rozważenia wymaga kwestia skutków stwierdzenia abuzywności będących przedmiotem oceny w tej sprawie postanowień umownych. Zgodnie z art. 385⁽¹⁾§ 1 k.c. postanowienie niedozwolone nie wiąże konsumenta, a strony są związane umową w pozostałym zakresie. Typ sankcji zastosowanej w przepisie wywołuje znaczne kontrowersje w doktrynie. Przeważa pogląd, że niedozwolone postanowienie umowne nie wywołuje skutków prawnych (jest bezskuteczne albo nieważne) ipso iure i ab initio, co sąd uwzględnia z urzędu; nieskuteczność postanowienia nie wpływa co do zasady – ze względu na konieczność ochrony interesu konsumenta, któremu może zależeć na realnym wykonaniu umowy – na moc pozostałych postanowień; art. 58 § 3 k.c. nie ma tu zastosowania. Wypowiedzi Sądu Najwyższego dotyczące tej kwestii są zazwyczaj lakoniczne i sprowadzają się do stwierdzenia, że niedozwolone postanowienie jest bezskuteczne (zob. np. uchwała SN z dnia 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07, OSNC 2008, nr 7–8, poz. 87, wyrok SN z dnia 30 maja 2014 r., III CSK 204/13, wyrok SN z dnia 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16) albo niewiążące (zob. np. postanowienie SN z dnia 6 stycznia 2005 r., III CZP 76/04; wyrok SN z dnia 13 maja 2005 r., I CK 690/04), a ponadto, że eliminacja ze stosunku prawnego postanowień uznanych za abuzywne nie prowadzi do zniweczenia całego stosunku prawnego, nawet gdyby z okoliczności sprawy wynikało, że bez tych postanowień umowa nie zostałaby zawarta. Sąd nie może natomiast – co wynika także z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – zmienić (zredukować) treści klauzuli abuzywnej w taki sposób, by nadać jej kształt respektujący interesy konsumenta. Wskazówka taka wynika m.in. z wyroku TSUE z dnia 14 czerwca 2012 r. (C-618/10,(...) SA v. J. C.) w którym Trybunał stwierdził, że sądy krajowe są zobowiązane wyłącznie do zaniechania

stosowania nieuczciwego warunku umownego, aby nie wywierał on obligatoryjnych skutków wobec konsumenta, przy czym nie są one uprawnione do zmiany jego treści. Umowa ta powinna bowiem w zasadzie nadal obowiązywać, bez jakiegokolwiek zmiany innej niż wynikająca z uchylecia nieuczciwych warunków, o ile takie dalsze obowiązywanie umowy jest prawnie możliwe zgodnie z zasadami prawa wewnętrznego. Stwierdzenie, że strony są związane umową w pozostałym zakresie (art. 385⁽¹⁾ § 2 k.c.), zakłada, iż ów pozostały zakres wystarczy dla określenia praw i obowiązków stron. Jeżeli niedozwolone okazało się postanowienie określające konieczny element stosunku prawnego, wówczas ze względu na brak minimalnego konsensu umowa będzie musiała zostać w całości uznana za nieskuteczną. Wykładnia ta pozostaje w zgodzie z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG, który stanowi wprawdzie, że klauzule abuzywne nie są wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części wiąże strony, jednakże z dodatkowym zastrzeżeniem: jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków. Ocena możliwości dalszego obowiązywania umowy w pozostałej części między stronami, kiedy jest to prawnie możliwe, należy do sądu krajowego w oparciu o przepisy prawa krajowego. Ingerencja sądu w strukturę praw i obowiązków stron wynikających z umowy nie może doprowadzić do zwichnięcia równowagi kontraktowej, osłabiłoby to bowiem znaczenie umowy. TSUE w swym orzecznictwie wielokrotnie podkreślał, że niedopuszczalna jest modyfikacja postanowienia uznanego za abuzywne lub zastąpienie go innym. W orzecznictwie tym zwracano uwagę, że dyrektywa 93/13 sprzeciwia się modyfikacji przez sąd treści umowy w taki sposób, aby wyeliminować abuzywność kontrolowanego postanowienia. W wyroku z 14 czerwca 2012r. w sprawie C-618/10 TSUE uznał, że tego rodzaju praktyka orzecznicza podważałaby odstraszać względem profesjonalistów działanie mechanizmu niezwiązania konsumenta postanowieniami abuzywnymi. Profesjonaliści nadal mieliby pokusę, by posługiwać się tymi postanowieniami, skoro sądowa modyfikacja treści umowy przez sąd służyłaby także ich interesom. Podobne stanowisko zostało wyrażone w wyrokach TSUE z dnia 21 stycznia 2015r. (C-482/13), 30 maja 2013 r., (C-397/11), z 4 czerwca 2009r. (C-243/08) i 15 marca 2012 r. (C-453/10). Ponadto, jak wynika ze stanowiska Sądu Najwyższego zawartego w wyroku z 14.07.2017r. (II CSK 803/16) oraz przywołanego tam orzecznictwa TSUE, w pewnych sytuacjach możliwe jest zastąpienie nieuczciwego postanowienia umowy przepisem o charakterze dyspozytywnym lub nawet innym sposobem wypełnienia luki w umowie, jednakże dopuszczalne jest to tylko w sytuacji, gdy pozostawienie luki prowadziłoby do upadku całej umowy i przez to zagrażało interesom konsumenta, narażając go na konieczność natychmiastowego zwrotu całego kredytu. Jednocześnie w wyroku TSUE z dnia 3 października 2019 r. (C-260/18) podkreślił, że możliwość zastąpienia, która stanowi wyjątek od ogólnej zasady, zgodnie z którą dana umowa pozostaje wiążąca dla stron tylko wtedy, gdy może ona nadal obowiązywać bez zawartych w niej nieuczciwych warunków, jest ograniczona do przepisów prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym lub mających zastosowanie, jeżeli strony wyrażą na to zgodę i opiera się w szczególności na tym, że takie przepisy nie mają zawierać nieuczciwych warunków. Przepisy te mają bowiem odzwierciedlać równowagę, którą prawodawca krajowy starał się ustanowić między całością praw i obowiązków stron określonych umów na wypadek, gdyby strony albo odstąpiły od standardowej normy ustanowionej przez ustawodawcę krajowego dla danych umów, albo wyraźnie wybrały możliwość zastosowania normy wprowadzonej w tym celu przez ustawodawcę krajowego. Dalej Trybunał wskazał, że nawet jeśli przepisy o charakterze ogólnym, które odwołują się do zasad współżycia społecznego i ustalonych zwyczajów, jak te przewidziane w art. 56 kc i 354 kc mogłyby z pożytkiem zastąpić nieuczciwe warunki umowy w drodze przeprowadzonej przez sąd krajowy zwykłej operacji zastąpienia, to w każdym razie nie wydaje się, aby były one przedmiotem szczególnej analizy prawodawcy w celu określenia tej równowagi, a tym samym przepisy te nie korzystają z domniemania braku nieuczciwego charakteru wymaganym przez dyrektywę.

W rozpoznawanej sprawie eliminacja z umowy abuzywnych postanowień ma ten skutek, że umowa nadal obowiązuje, z pominięciem tychże postanowień, jak też, że brak jest podstaw do zastąpienia powstałej w umowie luki innymi regulacjami. W szczególności nie ma podstaw do zastąpienia w oparciu o art. 56 k.c. zastosowanych w umowie mechanizmów indeksacyjnych mechanizmami opierającymi się o obiektywne wskaźniki waloryzacyjne w postaci kursów kupna sprzedaży franka szwajcarskiego, ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski. W polskim systemie prawnym nie ma też przepisu o charakterze dyspozytywnym, który mógłby zastąpić zakwestionowane postanowienia umowy stron (brak też przesłanki realizowania interesu konsumenta przez takie zastąpienie). Po wyeliminowaniu powyższych klauzul umowa nadal w pełni odpowiada opisanej powyżej ustawowej definicji umowy kredytowej i spełnia wszystkie przesłanki z art. 69 prawa bankowego. Mając na względzie treść normatywną ww. dyrektywy 93/13/EWG, zgodnie z którą należy dążyć do utrzymania umowy w mocy) oraz wyrażone na rozprawie w dniu 4 grudnia

2019 r. (k. 415 – 415v) stanowisko konsumenta co do możliwości utrzymania umowy Sąd doszedł do przekonania, że skutkiem uznania za niedozwolone wskazanych wyżej postanowień umowy dotyczących mechanizmu indeksacji oraz ustalania kursów waluty przeliczeniowej przez Bank jest przyjęcie w świetle pozostałych zapisów umowy, że pozwany udzielił powodowi kredytu w kwocie 149 174,82 zł ze zmiennym oprocentowaniem ustalonym w § 1 ust. 3 i § 13 umowy. Chybiony jest przy tym zarzut powoda dotyczący rzekomej arbitralności ustalania wysokości stopy procentowej przez Bank. Zgodnie z §1 ust. 3 umowy oprocentowanie kredytu było zmienne i stanowiło sumę następujących parametrów: obowiązującej stawki DBCHF (parametr zmienny); marża banku wynosząca 2,2% (parametr stały). Do czasu przedłożenia odpisu z księgi wieczystej zawierającego prawomocny wpis hipoteki na rzecz banku oprocentowanie wskazane w § 1 ust. 3 pozostawało podwyższone o 1 p.p. (§ 12 ust. 1). Z kolei zgodnie bowiem z § 13 ust. 1 umowy oprocentowanie kredytu było zmienne i ulegało zmianie w pierwszym dniu najbliższego miesiąca następującego po ostatniej zmianie indeksu DBCHF (§13 ust. 1). Indeks DBCHF dla każdego miesiąca obliczało się jako średnią arytmetyczną stawek LIBOR 3m obowiązujących w dniach roboczych w okresie liczącym od 26 dni miesiąca, poprzedzającego miesiąc ostatni do 25 dni miesiąca poprzedzającego zmianę (ust. 2). Indeks DBCHF obliczany był do dwóch miejsc po przecinku (ust. 4). Indeks DBCHF ulegał zmianie w okresach miesięcznych i obowiązywał od pierwszego dnia miesiąca, jeżeli wartość indeksu była różna od obowiązującej stawki indeksu DBCHF o przynajmniej 0,1 p.p. (ust. 5). Bank dokonując zmiany oprocentowania zawiadamiał o tym kredytobiorcę (ust.6). Z powyższego wynika, że zastosowana przez Bank stopa oprocentowania jest częściowo pochodną wskaźnika LIBOR 3m, przez który rozumieć należy rozumieć oprocentowanie, na jakie banki skłonne są udzielić pożyczek w CHF innym bankom na rynku międzybankowym w L. na okres trzech miesięcy (definicja § 6 ust. 7 umowy kredytu; dane dotyczące tego wskaźnika publikowane są w prasie ogólnopolskiej), nie jest ustalany przez bank kredytujący i nie jest od niego zależny stanowi więc miernik zobiektywizowany oraz częściowo od stałej marży banku (powód nie podniósł żadnych zarzutów przeciwko ustaleniu przez bank marży w wygórowanej wysokości). Ustalone przez strony w treści przedmiotowej umowy oprocentowanie nie spełnia zatem kryteriów abuzywności. Przedmiotowy kredyt powinien być spłacony w 408 równych ratach kapitałowo-odsetkowych w złotych polskich. Sąd zdaje sobie sprawę, że tak określone oprocentowanie po wyeliminowaniu postanowień umownych uznanych za abuzywne powoduje, że warunki udzielonego powodowi kredytu są wyjątkowo korzystne. Dla ustalenia oprocentowania umownego kredytów złotówkowych powszechnie stosuje się wskaźnik WIBOR 3M – oprocentowanie na jakie banki skłonne są udzielić pożyczek innym bankom na rynku międzybankowym w W. na okres trzech miesięcy (definicja § 16 ust. 5 umowy), który jest zdecydowanie wyższy od wskaźnika LIBOR 3M. Niemniej sama wysokość oprocentowania nie stanowi przeszkody do utrzymania umowy. Bank zawierając w treści umowy kredytowej sprzeczną z art. 385⁽¹⁾ k.c. klauzulę dotyczącą mechanizmu indeksacji zobowiązania kredytobiorcy winien liczyć się z tym, że w przypadku jej wyeliminowania treść umowy może przybrać mniej korzystny dla banku kształt, niż w przypadku zwykłych kredytów w złotówkach. Zauważyć należy, że jedną z funkcji dyrektywy 93/13/EWG jest funkcja odstraszająca, by podmioty, które zawierają umowy z konsumentami, nie zawierały klauzul o charakterze abuzywnym.

W okolicznościach niniejszej sprawy bezsporne było, że powód w pewnym momencie zaprzestał spłaty kolejnych rat, przez co Bank podjął decyzję o wypowiedzeniu łączącej strony umowy kredytowej. W stosunku do powoda nastąpiło to pismem z doręczonym mu w dniu 20 stycznia 2015 r., zatem zobowiązanie – zgodnie z twierdzeniami banku – stało się wymagalne na dzień 19 lutego 2015 r. Po wypowiedzeniu nastąpiło przewalutowanie kredytu wg kursu sprzedaży. Wysokość zadłużenia w PLN powoda na ten moment określać miała treść bankowego tytułu egzekucyjnego z 18 maja 2015 r. Niemniej jak wskazano wyżej abuzywność poszczególnych klauzul umownych powoduje, że nie wiążą one powoda od początku trwania umowy (ex tunc), a skoro tak, to wysokość wierzytelności określona w zakwestionowanym bankowym tytule egzekucyjnym nie może być prawidłowa, albowiem opierała się na abuzywnym mechanizmie indeksacji. Nie ulega wątpliwości, że bankowym tytułem egzekucyjnym można było objąć jedynie wierzytelności wymagalne w chwili jego wystawienia, jeżeli bankowym tytułem egzekucyjnym objęto całą wierzytelność wynikającą z umowy kredytu, warunkiem jego wystawienia było skuteczne wypowiedzenie umowy kredytu w całości. W niniejszej sprawie konieczne stało się ustalenie, czy powód w dniu 20 stycznia 2015 r. posiadał względem pozwanego wymagalne zadłużenie wynikające z umowy kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego CHF zawartej w dniu 4 czerwca 2007 r. przy przyjęciu innych niż narzucone powodowi przez pozwanego parametrów w zakresie sposobu indeksacji kwoty kredytu i kwoty oprocentowania. Zabieg ten miał na

celu ustalenie, czy w tym dniu istniały przesłanki do wypowiedzenia przez pozwanego powodowi umowy kredytu w całości. Zgodnie bowiem z § 22 ust. 1 umowy w razie stwierdzenia przez bank, że warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane lub w razie zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy, a w szczególności w przypadku niespłacenia dwóch rat odsetkowych lub odsetkowo-kapitałowych lub skierowania egzekucji do nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie spłaty kredytu, bank mógł m.in. wypowiedzieć umowę kredytu w całości lub w części. Zatem dla skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu konieczne było powstanie po stronie powoda zaległości (na moment złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu) co do spłaty co najmniej 2 rat kapitałowo-odsetkowych.

Dla ustalenia rzeczywistej wysokości zadłużenia powoda dokonano przeliczenia zobowiązania przy pomocy dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu finansów. Zgodnie z wnioskami opinii, zakładając, że kredyt udzielony powodowi był kredytem udzielonym w złotych, do którego nie miały zastosowania reguły indeksowania do CHF i jednocześnie kredyt ten oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która ulegała zmianie według zasad określonych w § 14 regulaminie produktu Kredyt hipoteczny (...), a także mając na uwadze raty spłacone przez powoda do dnia 20 stycznia 2015 r., stwierdzić należało, że na ten dzień po stronie powoda nie istniało wymagalne zadłużenie, występowała natomiast nadpłata. Wysokość kapitału niewymagalnego wyniosła 130 626,31 zł, brak było zaległości w zakresie jakichkolwiek rat odsetkowych i kapitałowych, jak również odsetek karnych. Dodatkowo występowała nadpłata w kwocie 3 990,11 zł. Skoro zaś zadłużenie na moment złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu nie istniało, to brak było podstaw do wypowiedzenia umowy a w konsekwencji do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. Wobec ustalenia braku podstaw do wypowiedzenia umowy kredytowej, dalsza ocena tego wypowiedzenia pod kątem merytorycznym pozostaje irrelevantna dla rozstrzygnięcia. Pismo pozwanego banku z dnia 1 marca 2015 r. nie niweczyło skutku wypowiedzenia, bowiem samo wypowiedzenie nie było skuteczne.

Powód zarzucił również, że bank wystawiając BTE zupełnie pominął fakt opłacania przez kredytobiorcę przez cały czas trwania umowy kredytowej ubezpieczenia (...), który między innymi gwarantował zabezpieczenie kredytu w sytuacji wystąpienia konkretnych zdarzeń losowych. Zdaniem powoda bank zamiast w pierwszej kolejności skorzystać z ww. ochrony ubezpieczeniowej od razu wystawił bankowy tytuł egzekucyjny. Nie podjął również działań mających na celu ustalenie, dlaczego kredytobiorca nie miał możliwości spłaty kredytu. Wobec ustalenia braku podstaw do wypowiedzenia umowy kredytowej ocena zasadności tego zarzutu nie ma znaczenia dla kierunku rozstrzygnięcia. Marginalnie tylko wskazać trzeba, że to do wierzyciela należy decyzja dotycząca możliwości skierowania swoich ewentualnych roszczeń przeciwko zakładowi ubezpieczeń. Odpowiedzialność ubezpieczyciela co do zasady ma charakter gwarancyjny i wtórny względem odpowiedzialności podmiotu zobowiązanego do zapłaty wierzycielowi (bankowi) określonej kwoty pieniężnej. Poza tym powód nie wskazał nawet z jakim konkretnie zdarzeniem miałyby się wiązać odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, który świadczył mu ochronę w trakcie trwania umowy kredytowej, ani też jakie były warunki tej ochrony.

Reasumując, stwierdzić zatem należy, iż powód skutecznie zakwestionował istnienie obowiązku stwierdzonego spornym tytułem wykonawczym. Zadłużenie powoda względem banku na moment wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego oraz moment złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej nie istniało (istniała za to nadpłata), zatem brak było podstaw do wystawienia tego tytułu. Powód skutecznie zaprzeczył zdarzeniom na których oparto wydanie klauzuli wykonalności dlatego też Sąd pozbawił w całości wykonalności tytuł wykonawczy – bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 18 czerwca 2015 r. zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego (...) w S. z 15 czerwca 2015 r., sygn. akt VI Co 1709/15 (pkt I sentencji).

Ustalony wyżej stan faktyczny został oparty na dowodach z dokumentów, zeznaniach powoda oraz opinii biegłego. Dowody z dokumentów Sąd uznał za wiarygodne. Żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności a jedynie wyciągała odmienne wnioski z ich treści. Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania powoda. Ich treść nie była sprzeczna z dowodami z dokumentów i nie została też skutecznie podważona przez pozwanego. Sąd wykorzystał również dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu finansów. Sąd zauważa, że biegły złożył pierwotnie opinię z dnia 25 września 2017 r., do której jednak strony zgłosiły zarzuty. Biegły, udzielając na nie odpowiedzi w swoim piśmie z dnia 18 października 2019 r. (k. 373 – 374v) uznał ich częściową zasadność, przedstawiając jednocześnie zmodyfikowaną wersję opinii

sądowej. Podstawą do dokonania rekonstrukcji stanu faktycznego w zakresie zleconym biegłemu do opracowania stała się zatem opinia z dnia 18 października 2019 r. W oparciu o wnioski biegłego sąd dokonał oceny wystąpienia przesłanek do wypowiedzenia umowy kredytowej łączącej strony, tj. czy na moment dokonanego przez bank złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy – 20 stycznia 2015 r. – istniało po stronie powoda P. B. wymagalne zadłużenie, które uprawniało bank do rozwiązania łączącego strony stosunku zobowiązaniowego, a tym samym, czy bank mógł domagać się zwrotu pozostałej niespłaconej dotychczas części kredytu. Spośród trzech wariantów zleconych do wyliczenia biegłemu dotyczących kształtowania się wysokości zobowiązania powoda, Sąd za kluczowy uznał wariant pierwszy, jako najbardziej korespondujący ze skutkami uznania mechanizmu indeksacji za abuzywny. Opinia wzbogacona została o szczegółowe wyliczenia zobowiązania kredytowego w postaci tabel uwzględniających nie tylko wysokość należności głównej kredytu, lecz również oprocentowania, wysokości odsetek oraz pozostałych kosztów. Nadto, obliczeniami ujęte zostało również zestawienie kwot wpłacanych przez powoda czy zwiększających saldo kredytu w poszczególnych wariantach założeń. W przekonaniu Sądu powyższa opinia okazała się wyczerpująca treściowo i odpowiadała postawione przez Sąd pytania w niezbędnym zakresie, a nadto została sporządzona przez osobę kompetentną, dysponującą odpowiednią wiedzą specjalistyczną i doświadczeniem zawodowym. Wobec dokonania wystarczających ustaleń, Sąd oddalił złożony przez stronę kolejny wniosek o przeprowadzenie dowodu z ustnej, uzupełniającej opinii biegłego sądowego z zakresu finansów. Dodatkowo, na rozprawie w dniu 4 grudnia 2019 r. (k. 415 – 415v) Sąd oddalił złożony w trakcie postępowania przez powoda wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań R. B. (pracownika banku) na okoliczność zakresu informacji przekazywanych powodowi przed zawarciem umowy kredytu, bowiem wniosek ten okazał się spóźniony. Wskazywany przez powoda świadek był osobą, która zawierała z nim umowę kredytową, jego nazwisko widnieje na umowie kredytowej a zatem mógł zostać zgłoszony już w pozwie albo w terminie zakreślonym na złożenie pisma przygotowawczego.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Pozwany przegrał proces dlatego Sąd nałożył na pozwanego obowiązek zwrotu na rzecz powoda kosztów procesu na co składa się wynagrodzenia pełnomocnika ustanowionego z urzędu. Wysokość tych kosztów ustalona została w kwocie 14 400 zł na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804) w brzmieniu pierwotnym w związku z treścią § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1667).

W pkt III wyroku Sąd obciążył stronę przegrywającą proces nieuiszczonymi kosztami sądowymi, które wyniosły łącznie 8 574,61zł. Na kwotę tę składa się: 1 000 zł – opłata sądowa i kwoty 5 110,58 zł i 2 464,03 zł tytułem wydatków na wynagrodzenie biegłego. Koszty te Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w S. w oparciu o art. 113 ust. ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

SSO Barbara Smolska

Sygn. akt I C 322/16 20 marca 2020 r.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)